

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflcova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne branilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Agrarna reforma je rešena

V dravski banovini se razdele veleposestva, ki presežajo 130 oralov zemlje za obdelovanje ali 347 oralov zemlje sploh — Prav tako se razdele pri nas gozdi, ki presežajo 1000 hektarov in so v zasebni posesti — Cekvena veleposestva so izvzeta

Poročali smo že, da je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih. Zakon hoče dokončno rešiti vsa vprašanja agrarne reforme in bo tako dovršil borbo za pravično razdelitev zemlje onim, ki jo obdelujejo in ki so je potrebni.

Zakon ureja vsa še nerešena vprašanja, vendar je podrobna ureditev marsikje pridržana posebnim pravilnikom ali odredbam kmetijskega ministra. Zakon določa, da

30. septembra 1931. preneha plačevanje najemnine in ostalih obveznosti po zakonu o dajanju veleposestnih zemljišč v četrletni zakup in da morajo agrarni upravičenci od 1. oktobra 1931. dalje plačevati le odškodnino (odkupnino) za dodeljeno zemljo na način, predpisan v novem zakonu.

Predmet agrarne reforme so v dravski banovini veleposestva,

ki presežajo 130 oralov zemlje za obdelovanje ali 347 oralov zemlje sploh.

Od agrarne reforme so izvzeta vzorna državna posestva ali državna posestva, ki služijo posebnemu kmetijskemu namenu, in posestva samoupravnih teles, ako se ne oddajajo v zakup. Zemljišča imovinskih občin spadajo pod agrarno reformo le, ako so bila na dan uveljavitve tega zakona oddvojena za svrhe agrarne reforme. Pač pa spadajo pod zakon zemljišča raznih drugih korporacij.

Po določbah zakona se v svrhu agrarne reforme razlaste vsa veleposestva, ki presežajo tako zvani ožji maksimum. Ta je določen za dravsko banovino na 130 oralov zemlje za obdelovanje ali 347 oralov zemlje sploh.

Od teh 130 oralov zemlje si more sedanjí lastnik 65 oralov sam prosto izbrati, samo da pri tem ne sme vzeti zemljišč, ki so že oddvojena v agrarne svrhe.

Preko ožjega maksimuma ostanejo sedanjemu lastniku kot širši maksimum še gospodarska poslopja, dvorci, neobdelana zemlja v zaokroženi legi ožjega maksimuma (n. pr. pašniki med njivami in travniki) stavbišča v mestih, močvirja, zemljišča, na katerih stoje industrijski objekti, toda v nobenem primeru ne več kakor 347 oralov zemlje. Le v izjemnih primerih je še preko tega širšega maksimuma po zakonu dopuščen tako zvani supermaksimum in to celo preko 347 oralov, ako je po mnenju gospodarskih strokovnjakov ta večja površina neobhodno potrebna za vodenje gospodarstva za plemensko živino ali za semenogojstvo. Važna je določba, da spadajo k temu supermaksimumu predvsem vinogradi in vinogradniški deputati, ako na dan uveljavitve

zakona še niso bili dodeljeni agrarnim zanimancem. Iz te določbe je treba sklepati, da vinogradi ne spadajo pod agrarno reformo.

Državi, samoupravnim edinicam, cerkvenim in drugim javnim institucijam se mora pustiti toliko zemlje, kolikor je to za prosvetne, človekoljubne, verske ali druge občekoristne svrhe potrebno. Po določilih zakona

se ne morejo razlastiti neobdelana zemljišča in vse ostale površine cerkvenih veleposestev.

Cerkvena veleposestva torej ne spadajo pod ta zakon, v kolikor posamezna zemljišča že niso bila oddvojena v svrhe agrarne reforme. Zemljišča madžarskih državljanov so zavezana določbam zakona.

Upravičenci do zemlje:

krajevni agrarni zanimanci, vaški obrtniki (ako od obrti same ne morejo živeti), dobrovoljci, opanti, kolonisti, država, samoupravna telesa, skupine kmetovalcev in pravne osebe s splošno koristnimi cilji. Prednost imajo kmetovalci okoliških vasi in oni, ki sploh nimajo zemlje (poljski delavci).

Maksimum dodeljene in lastne zemlje ne sme presežati 20 oralov.

Osnovo za višino odškodnine (odkupnine) tvori v prvi vrsti katastrski čisti donos.

Sedanjim lastnikom se po njihovi volji izplača odškodnina v obliki obveznic Agrarne banke ali v gotovini.

Amortizacija obveznic traja 20 let od 1. oktobra 1931. dalje. Obrestovanje znaša štiri odstotke, odnosno za odkupnino zasebnih zanimancev pet odstotkov. Ako zasebni zanimanci plačajo v gotovini, odplačujejo znezek v 20 letnih obrokih in proti hipoteki v korist sedanjemu lastniku.

V kritje upravnih stroškov pri izvedbi zakona plača sedanjí lastnik v tako zvani kolonizacijski fond 10 do 20 odstotkov odkupnine, novi lastnik pa 10 odstotkov v dveh obrokih.

V zmislu tega zakona morajo biti razlašćeni v svrhu agrarne reforme vsi gozdi, ki presežajo v dravski banovini 1000 ha in so v zasebni posesti.

To so v prvi vrsti gozdi raznih grofov in banov. Ni važno, da tvorijo gozdi eno samo skupaj se držečo celoto, celoto v zmislu zakona tvorijo gozdi tudi, ako so raztreseni, pa so last iste osebe ali istih solastnikov. Kot enoto smatra zakon tudi gozdno posest posameznika z vsemi njegovimi solastniškimi deli na drugih gozdih. Isto velja, ako se gozdna posest sestavlja iz samih solastniških delov. Gozdna posestva moža in žene tvorijo enoto. Odločilna je za vse primere

lastninska pravica na dan 27. februarja 1919., ako izprememba ni bila pozneje odobrena po ministrstvu za agrarno reformo, odnosno po ministrstvu za kmetijstvo.

Za razlastitev gozdnih posestev je odločilna točka 24., ki omogoča

brezpogojno razlastitev gozdnih zemljišč, ki leže v dravski banovini in presežajo 1000 ha.

V drugih banovinah je razlastitev dopustna le, kolikor so kraji revni na rodovitni zemlji in je njihova življenska možnost odvisna od iesne industrije. Dravsko banovino smatra zakon za revno na rodovitni zemlji.

Za dodelitev gozdov morejo priti kot upravičenci v poštev občine, zemljiške zajednice, imovinske občine in skupine kmetovalcev, ako so organizirani tako, da ima organizacija značaj pravne osebe.

So to predvsem pašniške in gozdne zadruge, pa tudi druge kmetijske zadruge. Kdo izmed teh upravičencev ima prednost, zakon ne pove. Tudi ni v zakonu označena količina in lega gozdnega posestva, za katero more posamezni upravičenec uveljaviti pravico. Pri razlastitvi gozdov pridejo v zmislu zakonskega besedila v poštev gozdi, ki so potrebni za pašo, za preskrbo z gorivom in s stavbnim lesom, za preskrbo z lesom za domačo industrijo in za ostale gospodarske potrebe. Kaj so te gospodarske potrebe, zakon ne pove. Gotovo spada sem potreba stelje.

Kjer ni primernih zadrug ali skupin kmetovalcev,

morajo gotovo politične občine zase zahtevati vse označene gozdne pravice, da jih potem one v lastnem področju prevedejo v korist pravih zanimancev. Občine zato preživljajo važen trenutek in morajo skrbno paziti, da bi zaradi njihove malomarnosti ne bila izjalovljena agrarna reforma gozdov.

Opozarjamo, da

zakon določa za vlaganje prošenj za dodelitev gozdov zelo kratek rok, namreč do 26. t. m.

Po tem času ugasnejo pravice, poslužiti s ugodnosti iz zakona. — Razumnišтво na deželi mora v tem zgodovinskem trenutku v polni zavesti svoje odgovornosti pred narodom storiti svojo dolžnost, da ljudstvo pravilno in pravočasno pouči in opozori na vse, kar je potrebno v svrhu očuvanja pravic iz zakona o agrarni reformi. Ta kratek rok velja samo za gozde, za druga zemljišča je pa še čas.

Da bodo po zakonu pravočasno, to je najkasneje do 26. t. m., izročene proporočeno po pošti vloge za dodelitev gozdov, priobčuj mó v naslednjem obrazec vloge, kakor naj jo naslovijo upravičenci na bansko upravo.

Kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani.

Podpisani v imenu (tu je navesti po zakonu določeno pravno osebo) prosimo za dodelitev gozda (pašnika) na odkup po zakonu o likvidaciji agrarne reforme na veli-

kih posestvih, ki je izšel v «Službenih novinah» dne 26. VI. 1931., na področju tukajšnjega veleposestva v davčni občini

Svojo vlogo utemeljujemo s tem, da imamo v zadrugi (zajednici, občini) veliko število zanimancev kmetov, ki nimajo svojih pašnikov niti gozdov za preskrbo goriva, stavbnega lesa in lesa za domačo porabo.

N. N.

V, dne . . . VII. 1931.

Najprimerneje je, ako se potegujejo za odkup kmetijske zadruge. Ako taka zadruga v kraju

Politični pregled

V Parizu so se vršila zadnje dni pogajanja med Francijo in Zedinjenimi državami

glede uveljavljanja Hoovervega predloga, naj se za eno leto ustavi plačevanja vseh vojnih dolgov in vojnih odškodnin.

Pogajanja so bila z uspehom zaključena v ponedeljek 6. t. m. ponoči in je bil dogovor podpisan. Predsednik Zedinjenih držav Hoover je sprejel vest o sklenitvi dogovora z velikim zadovoljstvom in je izjavil med drugim, da bodo gotovo tudi druge prizadete države soglašale s sklenjeno odločitvijo plačevanja vojnih dolgov in vojne odškodnine za eno leto in jo potrdile. Če tudi bi morala Nemčija še vršiti nekatera plačila na račun vojne odškodnine, se ji bo ta vsota vrnila v obliki posojila. Enoletna odločitev omejenih plačil bo otvorila pot k splošni gospodarski razbremenitvi. Svetovni tisk se mnogo bavi s tem sporazumom in izjavlja, da je pristanek Francije na enoletno odločitev plačil žrtev na oltar miru. Nemčija se je svečano obvezala, da tako prihranjenega denarja ne bo uporabljala za oboroževanje.

Veliko zanimanje vzbuja po svetu

v Parizu objavljena papeževa okrožnica, v kateri se zelo ostro napada fašizem.

Splošno vlada prepričanje, da se je s tem spor med Vatikanom in Italijo tako poostiril, da ne bo mogoče doseči poravnave brez vidnega umika na eni ali drugi strani. Vesti iz Rima trde, da ni izključeno prekinjenje diplomatskih odnosov. Fašisti niso ogorčeni samo zaradi napadov v tej okrožnici, nego tudi zaradi tega, ker je bila okrožnica objavljena v Parizu.

že obstoji, napravite gornjo vlogo in jo v primeru, da zadruga ni prosta taks, kolkuje s 5 Din, priložite še kolek za 20 Din in potem jo priporočeno pošljite banski upravi. Kjer pa podobne zadruge še ni, poizkusite takoj ustanoviti novo zadrugo! Navodila in podatke dobite, ako jih potrebujete, tudi pri nas. Odškodnina za te gozde bo nizka in bi bilo škoda zamuditi ugodno priliko.

Izobraženstvo na deželi ponovno opozarjamo, naj pomaga kmetu, da ne bo zamudil pravega trenutka.

Končni rezultat madžarskih volitev

je sedaj znan. Vladni blok je dobil 193, opozicija pa 52 poslancev. Vlada je nazadovala za 16 mandator. Novi parlament se bo sestel 21. t. m. Predsednik italijanske vlade Mussolini je poslal ob tej priliki madžarskemu ministrskemu predsedniku grofu Bethlenu brzojavno čestitko, v kateri pravi, da se veseli uspeha parlamentarnih volitev na Madžarskem, češ, da je ta rezultat važen tudi s stališča prijateljskih odnosov med Madžarsko in Italijo.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

LETOŠNJI USPEHI Z RAZNIMI GNOJILI

Med vprašanja, ki danes močno zanimajo naše praktične kmetovalce, spada brezdvomno vprašanje, kakšni so dejanski uspehi, ki jih dosežemo od leta do leta z umetnimi in drugimi gnojili, in sicer glede na višino pridelka kakor zlasti tudi na rentabilnost gnojenja.

Vsako leto izdamo visoke vsote za nakup umetnih gnojil. Vredno je, da zasledujemo zaradi tega tudi učinkovitost teh izdatkov, da vidimo, s kakim uspehom delujejo umetna gnojila po naših krajih in pri raznih sadežih. Tak pregled bi morali dobiti od leta do leta pred oči, da smo zadostno poučeni o uspehih umetnega gnojenja. Te uspehe lahko pokažemo v naravnih pridelkih pa tudi v podobah in tabelah.

Vse to bi se dalo z najboljšim uspehom pokazati na vsakoletnih razstavah ljubljanskega velesejma, kjer se zbirajo vsako leto tisoči in tisoči praktičnih kmetovalcev, ki se najbolj za-

nimajo za taka vprašanja. Na teh razstavah se je že dosedaj polagala važnost na prikazovanje uspehov pri umetnih gnojilih, toda le bolj s splošnega pogleda, glede na sestavo raznovrstnih gnojil in na dosedanje uspehe vobče. Potrebno pa je, da od leta do leta pregleđujemo dejanske uspehe, ki jih pri nas dosežemo, ker so ti za nas najbolj poučni in nam najbolj kažejo pota nadaljnjega postopanja.

Umetna gnojila rabimo sedaj že 40 let, pa še danes nismo glede uspehov popolnoma na čistem, to pa zaradi tega ne, ker učinkovitost teh gnojil ni brezpogojna, ampak se ravna po sestavi zemlje in po tem, kako je vgojena od prej (od zadnjega gnojenja), nadalje pa po letnem vremenu v najširšem pomenu besede in po krajevni legi. Vse to je odločilno za večjo učinkovitost umetnih gnojil. Odločilno je seveda pa tudi to, kako gnojimo posameznim sadežem in kako z njimi kolobarimo.

Zeleti bi bilo, da spričo raznih poskusov, ki jih delamo v naši banovini, dobimo na vpogled vsaj nekaj takih uspehov, kar bi se dalo tem lažje izvesti, ker imamo zadosti strokovnih moči v deželi. Uprava ljubljanskega velesejma bo pa tudi z veseljem sprejela v svoj program prikazovanje dejanskih uspehov, tehničnih in finančnih, ki jih lahko dosežemo z umetnim gnojenjem. Taki zgledi bi veliko pripomogli k racionalnejši porabi umetnih gnojil in bi sploh vplivali na napredek našega kmetijstva.

JAJČJA TRGOVINA ZAHTEVA BOLJŠE BLAGO!

Če hočemo svoje pridelke pošiljati na zunanji trg, se moramo ravnati po zahtevah trgovine, ne pa narobe. To velja tudi glede jajc. Danes je konkurenca na jajčjem trgu velika, ker so vse izvozne dežele napredovale v proizvodnji jajc. Današnja trgovina zahteva boljše blago, ne le bolj enotno (zenačeno) blago, ampak tudi težje blago. Izpod 55 gramov bi ne smelo tehtati jajce, dočim je navzgor teža neomejena. Povprečno bi morala znašati teža jajc 60 gramov (55 gr do 65 gr), tako da gre na 1 kg po 18 do 20 jajc. Ker se vrednost jajc ravna po teži (debelosti), zato se je po naprednih deželah uvedla prodaja jajc sploh po teži in ne po številu.

Pri nas je potrebno, da skušamo kakovost jajc izboljšati in da popravimo, kar smo v tem pogledu pogrešili. Dobro ime naše jajče kupčije si moramo zopet pridobiti! V to pa ni treba,

Soteščan:

Izgubljena sreča

Povest iz vaškega življenja.

VII.

Jaz se že ne bom jokala, rajši si bom druž'ga zbrala, ki bo imel zadost' blaga, hišico pa v štuka dva.

Tisto nedeljo po Brezarjevi poroki je imel gospod Izidor, kaplan na Vrtičju, zelo lepo pridigo. Govoril je o nevoščljivosti ter jo proglasil za najgrršo pregreho. Med drugim je dejal takole: «Tat ima nekaj od tatvine, slepar pride do krivičnega denarja, nečistnik streže poželenju, požrešnik se napase ko živina — nevoščljivec pa nima nič od svoje pregrehe. Zato je nevoščljivost peklenska kraljica pglavitnih grehov.»

Tvarine za nedeljski govor si gospod ni izbral namenoma, tako je pač naneseo naključje. Nikogar ni mislil zadeti — najmanj pa koga svojih zvestih faranov. Niti od daleč ni slutil, da bo žalil Rožanca, bogatega moža in poštenjaka. Še bolj pa mu je zamerila Tinca, ranjena je bila tudi njena občutljivost.

Oba sta se zavedala grde nevoščljivosti. Gojila sta jo najprej do Sevčeve Julke, pozneje pa do Punčeve rejenke. Obe sta jima bili v nadlego in v napotje. Prva se je prostovoljno umaknila, a druga je razbila njune nakane. Tinca je morala

shraniti poročni prstan in svatovsko obleko, katero je prezgodaj kupila.

Nad duhovnikom se Rožanc seveda ni upal znositi. Nikoli mu ni odgrnil svojih tajnosti; vselej je dobro premislil, preden je govoril. Zato bi bilo krivično, ako bi ga osumil, da ga je žalil na svetem mestu. Kdo pa je vedel, da se je čutil prizadetega on, najboljši mož v župniji. Nihče ni slišal, kako mu je utripalo srce, ko so ga zadele duhovnikove besede.

Rožancev ponos je moral prenesti hud udarec — Brezarjevo poroko. Koliko se je prizadeval, da bi spravil hčerko na pripravno domačijo. Ponužal jo je in denar je obetal, pa vse skupaj ni nič izdalo. Vse to ga je bolelo in poniževalo. Pravi mučeniški venec so mu pletli hudobni jeziki, ko so si šepetali: «Edino hčer ima, pa je ne more omožiti...»

Še bolj se je jezila njegova zgovorna žena. On je vsaj previdno molčal, toda Urša se ni mogla premagovati. Kadar je srečala mlado Brezarico, vselej jo je ošvrknila s kako opazko. Med drugim ji je očitala, da ji je moral ženini kupiti poročno obleko. Seveda ji je Francka tudi primerno odgovorila. «K vam me pa le ni bilo ponjo», ji je nekoč zabelila.

Pa tudi Ivana ni pustila v miru. Podtikala mu je ošabnost, ker se ji je izogibal. «Ponosen je, ker je toliko priženil», je dejala sosedom, ker se njemu ni upala kaj takega zasoliti. Babnič pa so modrovali: «Saj ne bo mogel shajati. Oče ga bo pognal po svetu...»

Urša je podvojila vse svoje moči: noč in dan je premišljala, kam bi Tinco primožila. Najti pa ni mogla pripravne kmetije; tam ji ni ugajal ženini, drugod je bilo preveč zadolženo. Tako ni bilo drugega izhoda, kakor počakati boljših časov.

Kadar je bil na Vrtičju sejem, tedaj so prišli sejmarji tudi iz sosednjih trgov. Prišli so rejeni mesarji, zgovorni trgovci in vsiljivi mešetarji. Rožanca je vse poznalo. Kar po imenu so ga klicali, kamor se je prikazal.

S trgovcem Belinom se nista videla že precej časa, zato pa je bilo svidenje tem bolj pristrčno. Drug drugemu sta tresla desnico ter besedila, kdor se je bolj postaral.

«Dolgo se itak ne bom več ukvarjal», je prižal trgovec svojo onemoglost. «Dovolj sem se trudil; zdaj naj se pa drugi, ako hočejo kaj imeti. Vsakdo se rad na starost odpočije.»

«Nevesto ima gospod sin gotovo že izbrano», je Rožanc hitro omenil.

«Menda je še nima. Pa jo bo že dobil, kadar bo treba.»

«No, kar k nam naj pride.» Rožanc se je navidezno pošalil, mislil pa je resno.

«Zakaj pa ne?», je bil Belin zadovoljen. «Čakaj no, Matija, to si bom zapomnil.»

Pustila sta ženitev ter se menila o kupčiji. Ko sta se nakramljala, sta se prijateljsko poslovila.

Rožanc ni povedal doma, o čem sta se menila. Menda se mu je zdelo še prezgodaj, ali pa je po-

da stikamo za kako novo kurjo pasmo, ker se debelost jajc ne ravna samo po pasmi. Domača pasma in štajerske kokoši nesejo prav lepa jajca, prav tako pa tudi druge pasme, če so v dobrih rokah.

V vsaki pasmi imamo dobre in slabe jajčarice, zato je važno in potrebno, da odbiramo za rejo in nesenje dobre jajčarice in da jemljemo od njih potrebno potomstvo. Prav tako je važno, da skrbimo za dobre peteline in da jih po potrebi premenimo, da ne pridejo živali v krvno sorodstvo. To pa še ni vse, če hočemo priti do boljših uspehov.

Vzrok drobnejšim jajcem ne tiči samo v pasmi, ampak tudi v prehrani in strežbi. «Kokoš nese pri kljunu» velja z isto pravico kakor izrek, da «krava pri gobcu molze». Če je dosti piče in dobre piče, so tudi jajca bolj debela in je sploh vsa nesnost večja. Živali morajo biti postrežene. Kar ne dobe zunaj na paši, jim moramo sami dati. V tem oziru je pri nas še veliko pomanjkljivega. Zaradi tega je v dobri in zadostni prehrani in strežbi zazreti glavno od pomoč proti zavračanju tržnega blaga.

Znano je pa tudi, da dajejo mlajše živali drobnejša jajca. Takih drobnih jajc od jarčkov bi sploh ne smeli naši izvozničarji pošiljati na zunanji trg, ampak bi jih morali kratkomalo odklanjati in tržno blago sploh strogo sortirati.

Glavno delo pri prodaji jajc pripade našim gospodinjam, zato se morajo potruditi, da pridobivajo s pomočjo zadostne prehrane in dobre strežbe več uspeha pri svojih kokoših in s tem tudi več uspeha v jajčni kupčiji.

Sejmi

- 12. julija: Planina pri Brežicah, Kranj, Horjul, Šoštanj.
- 13. julija: Kotle, Libeliče (le za živino), Stari Log, Loče, Jagnjenica, Litija, Ljutomer, Planina pri Logatcu, Trebnje, Breg pri Ptuj.
- 14. julija: Zgornji Tuhinj, Metlika.
- 15. julija: Zdole-Pleterje, Beltinci, Škocijan pri Mokronogu, Šmarjeta pri Laškem.
- 16. julija: Kropa, Dobje.
- 17. julija: Muta, Zdenska vas, Radeče, Ščavnica, Verače.
- 18. julija: Sv. Lenart-Zabukovje, Velenje.

Majdica poslušá Radion.

Ta lepa, mala skrinjica, iz katere se čuje tako divna glasba, dela Majdici mnogo veselja. Imenuje jo svoj Radion, „ker sama svira“. Mala Majdica zamenjuje namreč radio z Radionom, o katerem ve, da sam pere in da napravi perilo brez vsakega truda čisto in snežnobe.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:

1 dolar za 56'20 do 56'40 Din;

v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 792'86 do 796'26 Din;

100 nemških mark za 1340'62 do 1344'64 Din;

100 madžarskih pengov za 987'28 do 990'24 Din;

100 italijanskih lir za 295'95 do 296'85 Din;

1 dolar za 56'42 do 56'59 Din;

100 francoskih frankov za 221'44 do 222'10 Din;

100 češkoslovaških kron za 167'22 do 167'72 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 396 Din, a investicijsko posojilo po okrog 84 Din.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Na ljubljanskem živinskem sejmu so ostale cene neizpremenjene. Za kilogram žive teže so se prodajali: voli I. vrste po 7'50 Din, II. vrste 6'50 Din, III. vrste 6 Din, krave debele 4'50 do 6 Din, krave klobasarice 2'50 do 4 Din, teleta 8 do 10 Din. Prasci za rejo so se prodajali po 120 do 150 Din.

ŽITO. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenično, baranjsko, po 235 do 237'50 Din; turšično, baško, rešetano, po 142'05 do 145 dinarjev; moko «0», baško, po 345 do 350 Din.

JAJCA. Spričo manjših dovozov so se cene delno popravile. Pri nas kupujejo izvozniki jajca po 70 do 72 par.

SADJE IN ZELENJAVA. Na ljubljanskem trgu je izredno mnogo češenj. Zaradi obilice blaga so cene češenj znatno padle in so se prodajale češnje celo po 1 Din za kilogram, najboljše pa po 4 Din. Bosanskih češenj ni več na trgu. Ogromno je bilo na trgu zelenjave, ki so jo v velikih množinah kupili gostilničarji iz Kranjske gore, Mojstrane in z Bleda. Na trgu so bile prve bosanske hruške v večji množini in so se prodajale po 4 do 5 Din. Domači stročji fižol je že prišel v veljavo in so ga okoliške kmetice prodajale po 4 Din za kilogram. Novi krompir, zgodnji, je bil po 2 Din za kilogram.

Kratke vesti

— **Letošnja premiranja plemenskih konj** bodo z običajnimi pogoji: 30. t. m. pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah za srez Maribor, levi breg, 31. t. m. v Ptuj za sodni okraj Ptuj, 1. avgusta v Ormožu za sodni okraj Ormož, 10. avgusta v Celju za srez Celje in Šmarje pri Jelšah, 11. avgusta v Ljutomeru za toplokrvne konje sreza Ljutomera, 12. avgusta v Beltincih za srez Murško Sobotu in Dolnjo Lendavo, 1. septembra pri Sv. Jerneju za srez Krško in Brežice, 2. sep-

zabil. Zato je bil tem bolj presenečen, ko je nekega dne pridrdral voziček in se ustavil pred hišo. Izstopil je trebušnati Belin s svojim sinom, ki je bil večji in manj obilne postave.

«Snubca!» Rožanc je dregnil ženo s komolcem, da jo je kar zbolelo.

«Jej!» se je plašila. «Pa nič pripravljen!»

Zadrževal ju je zunaj toliko časa, da je Tinca pogrnila mizo in si opasala nov predpasnik. Mati je brž zakurila, da bo vsaj ogenj, ako bo treba kaj pripraviti. Tone pa je zgrabil bučo in tekkel v klet po pijačo.

Pogovor je tekkel kakor olje. Nekaj veselih dovtipov med resnimi besedami — pa so se domnili. Med tednom so naredili pisma, v nedeljo pa sta bila oklicana enkrat za trikrat. Tako je hotel Rožanc; bal se je, da se zopet ne skrha.

S pripravami za poroko so hiteli, kar se je dalo. Šiviljo so najeli na dom, pa tudi čevljarja in mizarja. Nevesta, ki se omoži v drugo faro, se mora postaviti. Rožanc je hotel pokazati, da mož edino hčer in napraviti skomine Brezarju, ki ni maral njegovega bogastva.

Urša se je radovala, ker je Tinca prejela zaščene. Na Razorju bi bila navadna gospodinja, pri Belinu pa bo gospa, posestnica in trgovka. Zmirom bo lepo oblečena, na polje ji ne bo treba hoditi. Veljala bo tem več, ker bo prinesla k hiši vse, kar spada v gospodinjstvo. Rožanka še ni slišala, da bi imela kaka nevesta oprave za tri vozove.

Za ženitovanje so zaklali mladega vola in kupili sod najboljšega vina. Kuharice so pripravile vsega, kar so vedele in znale. Povabljeni so bili vsi sorodniki in sosedje, pa tudi pevci in druga gospoda. Za boljše svate so pripravili poseben prostor; vsa hiša je bila opletana z venci in okrašena z zastavicami. Pred hišo se je dvigal slavolok z napisom: «Pozdrav ženinu in nevesti — obilo sreče na življenja cesti!»

Svatba se je začela že prejšnji dan pred poroko. Podnevi so vozili balo, zvečer pa so bili povabljeni domači fantje na poslopitev od neveste. Odzvali so se prav v obilnem številu. Ko se je zmračilo, so se zbrali pred hišo in zapeli:

«Tebi naj se glasi
spev ljubeči moj.
Ti najlepša v vasi,
slušaj me nocoj.

Daj, da te objamem,
od ljubezni vnet.
Naj s seboj te vzamem,
roža vseh deklet.

Čuvati povsodi
hočem te vsikdar.
Rožica mi bodi,
jaz ti bom vrtnar.

V hram me svoj zakleni.
kjer je sreče raj,
in v naročje meni
vrni se nazaj.»

Bolj prikladne pesmice si fantje niso mogli izbrati. Tinco je ganila do solz; Rožanc pa je v sladkem razpoloženju ves večer ponavljal: «Ti najlepša v vasi» in «Roža vseh deklet». Te vrstici so mu med drugimi najbolj ugajali.

Vaška dekleta so se vadila v petju. Dogovorjeno je bilo, da bodo pela pri poroki in na ženitovanju. Izbrane pesmice so donele mično, samo «Slovo nevesti ob poroki» se je vleklo nekam otožno.

«Ali pojde?» so se vpraševale ter se bodrile: «Mora iti, samo ustrašiti se ne smemo.» — Dekleta iz Potoka so imela namreč lepe glasove, toda v cerkvi še niso nastopila.

Poroka se je vršila slovesno dopoldne ob deseti uri. Na Vrtičju je pritrkavalo kakor ob škofovem prihodu. Proti cerkvi se je pomikal dolg spreved ob zvokih vesele godbe. Radovedna mladina je drla trumoma v cerkev in zasedla prve prostore na žagradu in na koru. Tukaj se je dalo natanko opazovati.

Svatje so prikoralili v cerkev, dočim je ostala godba zunaj ter je kmalu nato izginila v gostilno. Ženin in nevesta sta se ustavila v bližini oltarja.

Zijala na žagradu in na koru so se pričela dvigati in iztegovati. Mladim radovednicam je ugajal ženin, nobena bi se ga ne bila sramovala. Tem bolj pa so obrale nevesto, češ, da je vse preveč nališpana, kar se ji ni podalo. V navadni preprosti obleki je bila vse bolj brhka in pripravna.

tembra na Igu za sreza Ljubljano okolico in Litijsko, 3. septembra v Kranju za srez Kranj in v Lescah za srez Radovljico.

— Poučni tečaji in zborovanja sadjarjev in sadnih trgovcev. Prejeli smo: Društvo sadnih trgovcev v Mariboru je priredilo zadnje čase celo vrsto poučnih tečajev in istočasnih zborovanj, na katerih se je razmotrivali današnji položaj sadjarstva in sadnega trgovstva. V nedeljo 21. junija se je vršil tečaj dopoldne pri Sv. Bolfenku na Kogu, popoldne pa v Dravskem Središču, kjer je ob nepričakovano obilni udeležbi 160 udeležencev predaval sreski referent g. Znidarič o umnem sadjarstvu in o pravilni pripravi sadja za prodajo. Sporazumno s trgovstvom so se sadjarjem priporočale za gojenje posamezne vrste sadja iz našega izbora, ki so tudi v inozemstvu priljubljene in ki jih svetovna trgovina dobro plača. Po daljših stvarnih govorih predsednika društva g. Pevca in drugih in po prečitanih udanostne brzojavke in resolucij sta bili obe zborovanji zaključeni s splošno željo prisotnih, da se slični tečaji ponove. V nedeljo 28. junija je priredilo imenovano društvo tečaj z zborom na Mestinju pri Smarju v prostorih g. Smeha. Na zborovanje je ob lepi udeležbi poročal predsednik g. Pevec iz Ormoža o splošnem položaju v sadni trgovini in o zahtevah raznih zunanjih sadnih trgovcev. Govorila sta še gg. Kostanjšek in Marš.

— Dunajski velesejem 1931. Rok za dunajski velesejem 1931., ki se vedno vrši neposredno po velesejmu v Leipzigu, je določen za čas od 6. do 13. septembra.

DOPISI

BOHINJSKA BISTRICA. Dne 23. junija je požar popolnoma uničil v Logu kovaško delavnico Lenarda Torkarja z vsem orodjem. Škoda znaša 30.000 Din, a delavnica je bila zavarovana le za 10.000 Din. Za Torkarjeve je nesreča tem občutnejša, ker so sedaj ob ves zaslužek. Dobra srca se naprošajo, da pomagajo pogorelcem v hudi stiski.

DVOR PRI POLHOVEM GRADCU. Običajni cerkveni shod se je vršil na praznik sv. Petra in Pavla ob številni udeležbi domačinov in okoličanov. Jufranje sveto opravilo je imel neki frančiškan, ki je bil v svoji pridigi v početku še precej miren. Proti koncu pridige pa je prešel na

verske razmere v Španiji in Rusiji ter si pri tem privoščil tudi Kranjce, ki jih je prav krepko okrcal. S tem ni lopnil po zobeh le nas, nego tudi sebe, saj je menda tudi Kranjec. Nikakor ne gre, rabiti take hude besede na prižnici. Naše ljudstvo ima res tu pa tam slabe lastnosti, vaša naloga, gospodje, ki ste za to poklicani, pa je, da ga pravilno vzgojite.

SVIBNO PRI RADEČAH. V preteklem mesecu je kmetijska nadaljevalna šola pod vodstvom šolskega upravitelja Pečnika Ivana napravila poučni izlet v Maribor, kjer so si učenci ogledali naprave in nasade sadjarske in vinarske šole in drevesnico bratov Dolinškov v Kamenici. Čeprav je bila nedelja, dan odmora, so nam povsod radi vse razkazovali, za kar jim gre najiskrenejša zahvala. — Na osnovni šoli je bila preteklo nedeljo razstava otroških izdelkov, ki sta jo s svojimi učenci pripravila šolski upravitelj in učiteljica. Na razstavi je bil v miniaturni ves kmetijski dom z vsemi živalmi in orodjem iz ilovice in lesa. Zraven je bil prav dober relief šolskega okoliša, ki je vzbujal veliko zanimanja. Razstavljenih je bilo mnogo prav ličnih izrezkov iz barvastega papirja, risb, raznih ženskih ročnih del, vezenin z narodnimi motivi, kar so izvršile učenke pod spretnim vodstvom učiteljice gospodične Habjanove Danice, ki je na tem polju dosegla s svojim neumornim delovanjem že najlepše uspehe tudi v izvenšolskem delovanju. — Vidovdanska proslava se je vršila v šoli prav slovesno, v soboto za šolsko mladino, a v nedeljo za odrasle. Šolski upravitelj je govoril o pomenu Vidovega dne za našo svobodo, a učenci so deklamirali in peli več pesmic. Istočasno se je uprizorila na šolskem odru mladinska igricala »Prstan«, katero so mali igralci prav dobro igrali. — V prihodnjem šolskem letu bo obiskovalo našo dvorazredno šolo 142 učencev, to je za 20 več kakor v preteklem šolskem letu. — Zanjega dne junija popoldne so se pripodili temni oblaki čez Kumljanske hribe. Ko se je zablistalo drugič, je strela udarila v kozolec posestnika Blaža Prniška na Jagnjenici. Na mah je bil ves kozolec v plamenu in od gorečega kozolca se je vnel še ven stoječi hlev. Jedva so mogli rešiti živino, dočim je krmo, stroje in kmetijsko orodje uničil plamen. Škoda je samo delno krita z zavarovalnino.

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI. Cenilna komisija, ki je ocenjevala škodo po toči 21. junija v Gadovi peči in bližnji okolici, je ugotovila na

vinskih in poljskih nasadih 436.000 Din škode. Druga komisija, določena za niže ležeče poljske nasade, še dela ni dokončala. V Gadovi peči so tri četrtine pridelka uničene, medtem ko je v okolici opustošena polovica vinskih in poljskih nasadov.

SODRAŽICA. Tukajšnje Sokolsko društvo priredi v nedeljo 12. t. m. ob 15. uri na vrtu gospe Maroltove letni telovadni nastop, pri katerem bo sodelovala godba Sokola I. iz Ljubljane. Za avtobusne zveze k vsem vlakom je preskrbljeno. Vsi prijatelji našega društva so na prireditev vljudno vabljeni.

RIMSKE TOPLICE. V nedeljo 12. t. m. bo priredil naš Sokol svoj javni letni nastop. Ob 16. bo sprejem na kolodvoru. Sledila bo javna telovadba, nato pa prosta zabava z obilnim srečolovom. Sodelovala bo priznana železničarska godba z Zidanega mosta. Ugodne zveze na vse strani, tudi za povratek z večernimi vlaki. Posetite nas ta dan vsa sosedna društva in Sokolstvu naklonjeno občinstvo v čim večjem številu!

ŠMARTNO OB PAKI. Prosimo čitatelje »Domovine«, da oprostite malo pomoto v zadnji »Domovini«. Toča je v resnici padala pri nas 21. junija, ne pa 28., kar je bila pomota. Toliko se je naletelo ledenega zrnja, da so ga še več dni po hudi uri našli ljudje na kupih. Nekje so točo dobili baje še ves teden po grozni nesreči. Pridelki so skoro vsi uničeni. Sadno drevje in tudi trte po vinogradih se suše. Kolikor bo sadnega drevja ostalo, se več let ne bo popravilo. Ljudje sedaj še upajo na ajdo. Pomoč je pri nas nujno potrebna.

GORNJI GRAD. I. seznam za Sokolski dom v Gornjem gradu vplačanih denarnih prispevkov: po 20.000 Din: Košenina Fran, notar, Gornji grad; dr. Rak Janko, zdravnik, Gornji grad; po 5000 Din: Kolenc Franc, lesni trgovec, Juvanec; mestna občina Gornji grad; 2000 Din: dr. Rosina Ernest, odvetnik, Gornji grad; po 1000 Din: Kolenc Josip, Šabac; dr. Prislan Fran, Laško; Čepelak Franc, Golnik; Kolenc Ivan, Slovenska Bistrica; Petek Josipina, Ljubno; Reiner Milko, Ljubno; Korban Josip, Gornji grad; Kandrič Matko, Gornji grad; Božič Marija, Gornji grad; Majcenovič Karolina, Radmirje; po 500 Din: Posojilnica Gornji grad; Druškovič Karel, Ljubno; Tratnik Jože, Gornji grad; Zmave Anton, Bočna; po 300 Din: Zmave Martin, Bočna; Flux Franc, Gornji grad; Celjska posojilnica, Celje; Moškon Stanko, Sv. Lenart v Slovenskih goricah; po

»Kje ima neki bradavico?« so delale neslane opazke. Tina je imela namreč na licu ob levem ušesu znamenje, katerega se je silno sramovala. Poprej si ga je zakrivala z ruto, danes pa je imela na glavi poročni venec. Sitne opazovalke so naglo ugotovile, da ji visi od kite šop las, ki zakrivajo prirojeno brazgotino. To je izzvalo glasno hihitanje.

Svatje iz sosednje fare so se zgražali nad nedostojnim vedenjem. Kmalu bi ne bili vedeli, ali so v cerkvi ali na sejmišču. Doma niso bili vajeni takih prizorov. Marsikdo se je spomnil Kristusa v templju, ki je rekel: »Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo spremenili v jamo razbojnikov.«

Nevesta je bila pri poroki nekam razmišljena. Preslišala je, ko jo je duhovnik vprašal, ali hoče vzeti ženina za svojega tovariša ter mu ni odgovorila. K sreči je stal za njo cerkovnik, ki jo je dregnil v komolec in rekel: »Tak reci no, vendar!« Tina se je zavedla in potrdila duhovniku vprašanje. Mladina na žagradu se je zopet pomehovala.

Pri maši so se oglasile pevke. Pele so brez knjig, saj so znale na pamet. Med odmorom pa so zobale sladkorčke, tiste »melizne«, ki dajejo sapo. Srečno so izpele najtežjo pesem ter se zadovoljno obližovale. Nikjer se jim ni ustavilo, to bo pohvale in priznanja!

Clovek pa ne sme hvaliti dneva pred večerom. Nekje zunaj na trgu je zapela trompeta in pevke so izgubile glasove. Zastonj so jih lovile;

zdaj se je oglasila ena, pa zopet druga in tretja — petje je sličilo zvonjenju ob hudi uri. Svatje so se ozirali na kor in tiščali ušesa.

Javkanje na koru je duhovnika silno motilo. Rad bi jim bil rekel, naj molčijo, pa se je bal zamere. Zato je namignil cerkovniku, naj opravi namesto njega. Mož se je zasukal in zamahnil z roko proti koru. »Tihot!« je zakričal na vse grlo. »Usta zaprite!«

Pevke so utihnile ter se niso več oglasile. V cerkvi je nastala tišina. Duhovnik je opravil tiho mašo.

Svatje so se po končanem opravilu zbrali pred cerkvijo ter se počasi zvrstili v sprevod. Manjkalo je le pevk, ki se zaradi sramote na koru niso upale pridružiti. Po vsej dolini se je razlegala godba in vriskanje vesele mladine. Na gričku nad Potokom pa so pokali topiči.

Zenitovanje je trajalo do ranega jutra. Plesalci so se naplesali, drugi pa so se zabavali pri obloženih mizah. Manjkalo tudi ni izbranih govorov; govorniki so slavili ženinove vrline in nevestino nedolžnost.

Ko se je zdanilo, se je nevesta poslovila ter se odpeljala z ženinom na novo domovanje. Odhajali so tudi svatje; ostali so le tisti, ki so ob mizah zadremali.

Mlada Belinova gospa se je pozneje na Potoku večkrat oglasila. Prihajala je navadno v mraku. Kmalu so ljudje začeli šušljati, da ni sedla na cvetlice. Pri Belinu so bili namreč silno zadolženi. Vsa njena dota je bila kakor kamen-

ček, ki ga vržeš v vodo. Računali so, da bo založil Rožanc, a ni hotel več pomagati. Pričeli so s prostovoljno razprodajo. Najprej so razkosali zemljišče, nato je razpadla trgovina; ostala je le še hiša, pa tudi ta se je že majala.

Mladi Belin se je moral naposled zateči v mesto in poiskati službo. Tina pa je pribežala domov k očetu.

(Dalje prihodnjik.)

Tako izgleda TERPENTINOVO MILO GAZELA

KI GA DANES
Z USPEHOM
UPORABLJA
NA STOTISOČE
GOSPODINJ!

250 Din: Krefel Leopold, Bočna; Peruc Pepca, Gornji grad; po 200 Din: Štiglic Franc, Bočna; Remic Ferdo, Šmartno; Černevshek Anton, Bočna; Kolarič Anton, Gornji grad; 150 Din: Majerhold Marija, Bočna; po 100 Din: Presečnik Franc, Bočna; Glešič Ivan, Gornji grad; Banko Josip, Rečica; Kolenc Franc, Bos. Gradiška; Cigoj Albert Beograd; Glojek Ivan, Zg. Kraše; Ašič Ivan, Maribor; dr. Pirkmajer Otmar, Ljubljana; dr. Pintar Rihard, Celje; Goričar & drug, Mozirje; dr. Božič Anton, Celje; Presečnik Vera, Maribor; dr. Gorišek Milan, Sv. Lenart; Božič Jakob, Celje; Felician Ivan, Beograd; dr. Ermenc Josip, Sombor; Poznič Jože, Bonča; Božič Karel, Otok; Čepak Frančiška, Gornji grad; po 50 Din: Koder Ant., Murska Sobota; dr. Šter Fran, Rogaska Slatina; dr. Lipold Fr., Maribor; dr. Sernec Gvidon, Celje; dr. Hočevar Milko, Celje; Goričar & Leskovšek, Celje; Natek Franjo, Celje-Breg; Levec Tilen, Cerknica; dr. Mulej Anton, Maribor; Stermečki Rudolf, Celje; Vodušek Ana, Bočna; Drač Rudolf, Bočna; Kune Franc, Gornji grad; 40 Din: dr. Faninger Rihard, Maribor; 25 Din: dr. Roš Fran, Laško; po 20 Din: dr. Kolterer Fran, Rogaska Slatina; Štiglic Alojz, Bočna; Pavlin, Otok; Remic Elizabeta, Pusto polje. Vsem darovalcem iskrena sokolska hvala! Ostali pa, ki obljubljenih prispevkov še niso vplačali, se prosijo, naj to čimprej store. Uprava sokolskega društva v Gornjem gradu.

SEVNICA OB SAVI. Tukajšnje vidovdanske proslave in službe božje dne 27. junija sta se udeležili vsa šolska deca in sokolska mladež v kroljih. Po službi božji se je vršila proslava v Slomškovem domu. Mična akademija z deklamacijami, petjem otroškega zbora pod vodstvom učitelja gosp. Klemenca in igrice »Siviljo Klaro« v spretni režiji učiteljice ge. Dolganove je ugajala vsem gledalcem. Naposled je prejelo pet najmlajših učencev tukajšnje šole hranilne knjižice z vlogami po 100 dinarjev. Vesela mladina se je nato razkropila po svojih domovih. — Gasilno društvo v Sevnici je zvečer pred Vidovim dnem priredilo baklado z godbo po sevniskem trgu. — Sokol je imel v nedeljo dne 5. t. m. svoj javni telovadni nastop. Po telovadbi se je vršila prosta zabava. Igrala je gasilska godba. Prireditve je vsekako dobro uspela.

STUDENEC NAD SEVNICO. V nedeljo 28. junija ob 13. so se zbrali sevnški gasilci z godbo na čelu, da napravijo izlet na Studenec. 38 mož je pohitelo k tovarišem, ki so ustanavljali lastno

Čudovito osvežilo za poleti!

Kadar je vročina in prah, je kar potrebno, da si umijete glavo z Elida Shampoo nom. To Vas osveži in Vam ohrani lase lepe in zdrave!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

društvo bližnjemu v pomoč. Tudi gasilci iz Blance so se udeležili zleta. Ob prihodu na Studenec je pozdravil došle goste šolski upravitelj g. Pečarič. Poveljnik sevnških gasilcev g. Livio je pozdravil domačine, predvsem župana g. Janca, v imenu posavske gasilske župe. Predsednik pripravljalnega odbora gosp. Pečarič je nato otvoril občni zbor. Po kratki uvodni debati se je prijavilo k društvu 28 rednih članov. Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni: g. Ivan Pirč za načelnika, g. Jože Novak za poveljnika, g. Pečarič za tajnika. Nato so bili izvoljeni še štirje odborniki, dva namestnika in dva preglednika. Po končanem občnem zboru se je pričela prav prijetna prosta zabava, ki jo je poživljala sevnška godba pod vodstvom g. Kladnika. Vsi gostje pa so bili na Studencu nad vse pričakovano gostoljubno postreženi. Ob 18:30 so se podali sevnški in blanski gasilci zopet domov. Delavnim članom novega gasilnega društva na Studencu želimo mnogo uspehov!

SV. BOLFENK PRI SREDIŠČU. Na našem lepem solnčnem vinorodnem gričku smo imeli te dni razen birme tudi lepo šolsko slavlje. Slavlili smo namreč 150letnico obstoja bolfenske šole. Ob tej priložnosti je bila menda prvič pri nas prirejena precej okusna razstava šolskih računskih, risarskih in ročnih del, med katerimi so nekatera vzbujala res posebno pozornost. Prav dobro so se pa pod vodstvom učiteljstva odrezali naši malčki z raznimi deklamacijami in gledališko predstavo. Nj. Vel. kralju je bila poslana udanostna brzobjavka. Da je naše slavlje tako uspelo, gre vsekakor največja zahvala našemu cenjenemu učiteljstvu. — Dne 14. junija smo imeli v tukajšnji šoli precej dobro obiskano zborovanje s poučnim predavanjem o sadjarstvu, ki ga je priredilo Društvo sadnih trgovcev v Mari-

boru. Glede na sprejeto resolucijo bi bilo pri pomniti naslednje: Ako bi se v zmislu resolucije v resnici uvedlo obvezno škropljenje sadnega drevja, bi bilo to sedaj v času velikega pomanjkanja prav neprikladno. Prav tako bi bila neumestna ustavitev vsakega nadaljnega izdajanja koncesij za trgovino s sadjem, ker bi bili tako prisiljeni, prodajati svoje sadje za vsako ceno le obstoječim tvrdkam, ki bi jim med seboj ne bilo treba prav nič konkurirati. Posebno pa se čudimo, da je bila resolucija izglasovana soglasno. I. V.

MALA NEDELJA. V nedeljo 19. t. m. bo imelo malonedeljsko prostovoljno gasilno društvo prireditve, na kateri bodo sodelovali gasilci ljutomerske gasilske župe. Po sporedu bo ob 14. sprejem gostov z domačo godbo, ob 15. bodo gasilne vaje z ljutomersko motorno brizgalno. Za tem bo v Društvenem domu gasilska akademija z govorom župnega načelnika, petjem, godbo in igro »Gasilec Anše«. Naposled bo prosta zabava s plesom. Zeleti je, da se udeležijo te prireditve tudi sosedna tovariška gasilna društva in vsi prijatelji lepega gasilnega dela, ki je v prid in pomoč bližnjemu v nesreči.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Naš Sokol je v nedeljo 28. junija dostojno proslavil Vidov dan z govorom, deklamacijo in uprizoritvijo igre »Čudežne gosli«. Prvič je nastopila sokolska deca pred našo javnostjo na odru in nas vse prijetno presenetila. Igralci so rešili svojo vlogo prav dobro. Tekmovali so med seboj v podajanju svojih ulog, vsem je pa prednjačil Pavlek. Obisk je bil zadovoljiv. Tistim, ki se prireditve niso udeležili, je lahko žal, da so zamudili tako lep užitek. Po prireditvi so se igralci slikali in so bili tudi pogošчени. Vsem, ki so pripomogli do moralnega in gmotnega uspeha, iskrena hvala!

Ivan Albreht:

Jeza usode

— Pahnj me od sebe, otrok moj — hrope in si grize ustnice — z belo roko me stisni za vrat, da ti ne bom mogel kaliti sreče. Hiti Lelija, sicer bo prekasno in ne boš nikoli Rupertova, ne Rupertova in ne nikogar, ampak moja, Lelija, moja! Ali razumeš, Lelija, moja — In me že spet drži v objemu in je ves divji, vroč in obseden. Moj Bog! zavpijem in planem od njega ter bežim, bežim. Kakor dirjam, se mi zdi, da je on za menoj. Šele v senčnici (jo poznaš, tisto sanjavo senčno lopo v gornjem gradu?), tam obstanem, omahnem na kamenito klop in si oddahnem, ko uvidim, da me nihče ne zasleduje. Medtem pa, ko si skušam urediti zbegane misli in se zaman trudim, da bi si razjasnila očetovo blazno početje, vstane po gradu krik in vik. Vse bega in kliče na pomoč. Tudi materin glas slišim jokati in nenadoma kakor otrok še sama zaplakam, ne da bi vedela, kaj se je prav za prav zgodilo. Naenkrat sem med njimi, ki begajo križem, in vidim, Lotar, vidim, kako neso očeta, vsega polomljenega in pohabljenega v grad. Vrgel se je bil skozi okno v globino. Ob tem pogledu me objame tema, ko pa se zopet prebudim, je grad miren in tih. Mati kleči ob moji postelji in njene solze mi kapljajo na roko.

— Kaj se je zgodilo? se čudim, a se že vsega domislim, preden mi more mati odgovoriti. Kako

se tolažijo in govore ženske, veš in ti ne bom pravila. Skupaj odideva k mrtvaškemu odru, kjer spi oče. Tam se vržem na kolena, toda moja žalost ne predrami njega. Ne predrami ga — in vendar so naenkrat stekleno odprte njegove oči. Kakor da me iščejo, kakor da tipljejo za menoj, Lotar, za menoj te strašne, v smrtni grozi pošastno strmeče oči!

— S pogrebom smo čakali, da je prišel gospod Rajmund z Rupertom. In ves ta čas (teden dni je trajalo!) so bile noč in dan za menoj očetove strašne, steklene oči. Tako sem v bolečini spoznala, da je sojeno drugače, kakor sem bila sanjala. Kako naj bi bila živela ob strani ljubljeneža moža, če bi me vedno preganjale tiste steklene hrepenete oči in tirjale od mene, česar jim nikdar ne bi bila mogla izpolniti. Povedala sem torej Rupertu, da je ta smrt za vse življenje pretrgala najino zvezo.

— Oj, Lotar, to so bile strašne besede in brezimne muke sem občutila, ko sem jih izgovarjala! Rupert je bil na mah voščen in brez krvi, ko pa je premagal prvo zaprepasčenost, je hotel na vsak način izvedeti, zakaj je očetova smrt obudila v meni tako nepojmljiv sklep.

— Tudi to, prijatelj, mi je bilo strašno. Ali naj bi mu bila povedala resnico in tako onečastila očetovo ime? Dolgo sem se borila sama s seboj in težko mi je bilo premagovati njegove prseče besede, vendar sem vzlic vsemu trdno zaklenila svoje srce, da hočem darovati svoje življenje Bogu v spravo za očetovo dušo, ki je

morala iznenada, v tako čudnih okoliščinah in skoraj gotovo malo ali nič pripravljena v večnost.

— Rupert se je spoštljivo naklonil in ni z nobeno besedo več omenil tega, kar je še pred nedavnim bilo med nama. Tako veličastna je bila njegova moška požrtvovalnost, da si ob slovesu nisva segla niti v roke. O, dobro je vedel, da ob dotiklaju njegovih prstov do mozga zadrhti vse moje telo, pa mi je skušal olajšati lastno žrtev.

— Čez mesec dni so se daleč v Tirolah zaprla za Rupertom samostanska vrata, medtem ko je mene še priklepala na dom materina žalost in strah pred bitjem, ki je vzklikalo v meni tisto noč po zaroki. Dan za dnem sem prejkoli in prosila Boga pomoči. Marsikatero uro sem v ihtenju in nemo goreči molitvi preklečala tam spodaj pod pečinami, kjer je izdihnil moj bogi oče. Tako zatopljeno me nekoč iznenadi on sam. »Ni treba več, Lelija«, me prijazno prime za roko. »Ti si dotrpela in nimaš več madeža, a zame pride izbrisat krivdo druga, ki bo prav tako brez greha kot si zdaj ti.« Kakor dihi izgine oče, a jaz začutim na levici skelečo bolečino. Prestrašena se ozrem in odreenim: zavaljen modras se mi je bil zasekal s strupenim zobom v roko nad zapestjem s tolikšno silo, da mi je ostal njegov zob v rani, ko sem se z zamahom otrezla priskutne golazni.

— Vidiš, Lotar, taka je zgodba mojega življenja. Usoda se je morala dopolniti, toda z žrt-

TINJE. Lepo jutro je privabilo na praznik sv. Petra in Pavla občinstvo od vseh strani k proslavi 50letnice obstoja tinjske šole na Pohorju. Slavnost je otvoril šolski upravitelj gospod Jožko Tomažič in pozdravil došle goste in domačine. Nato je domači župnik g. Urh Hafner blagoslovil novo šolsko zastavo, ki ima na eni strani uvezen državni grb, na drugi strani pa angela varuha. Kumovala je gdč. Ela Fizoličeva, ki je sama mojstrsko izdelala zastavo in poleg tega darovala za revne otroke 1000 Din. Nato je imel slavnostni govor upokojeni nadučitelj g. Ivan Tomažič, ki je opisal zgodovino šole. Poudarjal je, da je imel največ zaslug za ustanovitev šole sivolasi g. župnik, ki sedaj uživa svoj zasluženi pokoj pri Sv. Martinu pri Slovenjgradcu. Žal, da se vsled bolehnosti ni mogel udeležiti proslave. Ob koncu svojega govora se je g. nadučitelj spominjal Nj. Vel. kralja Aleksandra, kateremu so vsi prisotni navdušeno zaklicali trikrat «živel», godba pa je zaigrala državno himno. Sledil je govor občinskega odbornika g. Dušaja, ki je pozdravil v imenu tinjske občine predvsem grofa dr. Ferdinanda Attemsa in njegovega sina, zastopnika višjega šolskega oblastva g. Koropca, gdč. Fizoličeva in druge. Nato je razdelil diplome častnega meščanstva tinjske občine gg. grofu dr. Attemsu, nadučitelju Ivanu Tomažiču, županu Janezu Ferku in gdč. Fizoličevi, ki je službovala 30 let kot učiteljica v Tinjah. Za častnega občana je bil imenovan tudi ustanovitelj šole, župnik g. Lenart, kateremu so diplomu poslali po pošti. Po razdelitvi diplom je govoril šolski nadzornik g. Koropec in se zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se je proslava tako lepo izvršila. Nato je bila otvorjena šolska razstava in razstava gospodinjke šole, ki dela vso čast učenecem in gojenkam gospodinjke šole. Gostje in domačini so se udeležili naposled slovesne svete maše.

MARENBERG. Krajevni odbor Rdečega križa za Marenberg in okolico priredi v nedeljo dne 12. t. m. ob treh popoldne na šolskem vrtu v Marenbergu veliko tombolo z ljudsko veselico, pri kateri nastopita tudi pevski zbor društva «Jadrana» iz Maribora in domače godbeno društvo. Tombola obseza nad 200 krasnih dobikov, med katerimi so: najmodernejši šivalni stroj tipa «Adler» (vreden 5200 Din), moško kolo, plug, seženj bukovih drv, pohišstvo, svinja in drugo. Tombolske karte se dobivajo pri vseh občinskih in poštah uradih, šolskih upraviteljstvih in pri

krajevnem odboru Rdečega križa v Marenbergu po 250 Din. Sezajte po njih! Podpirajte Rdeči križ, katerega delovanje je zlasti tukaj ob državni meji nujno potrebno!

SV. MARTIN NA POHORJU. (Smrtna kosa.) Dne 26. junija je umrla za posledicami poroda sestra gostilničarke ge. Ivane Motalove pri Sv. Martinu, ga. Marija Podlesnikova, posestnica v Kalšah. Pred hišo žalosti se je od premirne poslovil v lepih besedah in orisal njero življenje g. Leopold Vorša, trgovec pri Sv. Martinu. Pogreba, ki ga je vodil župnik g. Franc Sinko, se je udeležila ogromna množica sorodnikov, sosedov, prijateljev in znancev, kar je dokaz, da je bila umrla gospa priljubljena daleč na okrog. Našo drago pokojnico ohranimo v blagem spominu!

DOBOVA. Lepa vidovdanska šolska prireditve se je vršila na tukajšnji osnovni šoli. Spored je obstojal iz 14 točk (govori, deklamacije, petje in naposled alegorija «Jugoslavija»). Prireditve se je udeležilo precej občinstva. Gotovo bi se velika dvorana napolnila, če bi bila taka na razpolago. Vedno bolj se čuti potreba po večjem prostoru za šolske prireditve.

RIGONCE. Zaščitni jez naredi banska uprava v Rigoncih od železniškega mostu pa do Hotkovega mlina. Na prošnjo župana je omenjeno gradbo dovolila banska uprava in po predhodnem ogledu in načrtu dala za gradnjo 40.000 dinarjev. Ob tej priliki bodi omenjeno, da bo treba že misliti na regulacijo Sotle od Rakovca dalje. Načrt in akt o snujanju se vodni zadrugi leži pri banski upravi. Okrog 40 ha osušene zemlje bi prinašalo ljudstvu ogromno množino sladke krme, kar bi dvignilo živinorejo in z njo druge panoge kmetijstva. Morebiti bi se našlo nekaj podjetnih ljudi, ki bi načrte privedli do izvršitve.

PODVINCI PRI PTUJU. (Smrtna kosa.) Po kratki mučni bolezni je umrla 17. junija ga. Marjeta Čučkova, stara šele 30 let. Pokojnica je bila vzgladna gospodinja in dobra mamica šestim nepreskrbljenim otročkom. Bodi ji ohranjen blag spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

SOCKA PRI NOVI CERKVI. Društvo kmečkih fantov in deklet na Frankolovem priredi v nedeljo 12. t. m. ob 3. v Socki tekmo žanjic, in sicer na njivi g. Bolča. Po tekmi prosta zabava v gostilni pri g. Bolču. Vse prijatelje kmečke mladine najvljudneje vabimo!

SV. ANDRAŽ V SLOVENSKEH GORICAH. Naša mlada sokolska četa priredi v nedeljo 12. t. m. ob 3. popoldne svoj prvi javni telovadni nastop s sodelovanjem matičnega društva iz Ptuja in sosednih bratskih edinic. Po nastopu velika vrtna veselica z obilnim srečolovom. Na to našo prvo prireditve, ki naj bo izraz našega dela in obenem manifestacija za razmah sokolske ideje v vzhodnih Slovenskih goricah, vabimo vse brate in sestre in prijatelje Sokolstva od blizu in daleč.

DOMAČE NOVOSTI

* **Dopisnikom.** Zaradi pomanjkanja prostora smo več dopisov iz domačih krajev in iz naših kolonij v inozemstvu odložili za prihodnjo številko.

* **Odkritje spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani** je določeno na dan 6. septembra letos.

* **Kralj boter desetemu sinu.** Nj. Vel. kralj je ugodil prošnji posestnika Franca Zamide iz Uršnih sel in sprejel zaproseno botrstvo njegovemu novorojenčku, desetemu sinu. Pri krstnih obredih sta zastopala Nj. Vel. kralja komandant mesta v Novem mestu podpolkovnik gosp. Die in njegova gospa soproga.

* **Slovita ameriška pisateljica in vzgojiteljica slepa in gluha Helena Kellerjeva** je obiskala te dni Jugoslavijo. Posetila je med drugim Beograd, Zagreb in Ljubljano. V Beogradu je bila sprejeta v posebni avdijenci od Nj. Vel. kralja. V Ljubljani so ji priredili izredno prijazen sprejem. Ban gospod dr. Marušič je sloveči pisateljici izročil sliko Nj. Vel. kralja s svojeročnim podpisom kot kraljev dar.

* **Ameriški izseljenci pri kralju.** Dne 1. t. m. je sprejel Nj. Vel. kralj v avdijenci 75 zastopnikov naših izseljencev iz Amerike. Američani so po sprejemu izjavljali, da jih je kraljeva prijaznost zelo očarala, ne samo zato, ker je kralj, nego zato, ker je toliko človek, da so vsi čutili v njegovi bližini, kakor bi bil eden izmed njih. Kralj se je z vsakim izmed njih razgovarjal in se zanimal za njihove osebne razmere, posebno pa za življenje rojakov v tujini. Zlasti je ameriške rojake razveselilo, da je kralj pokazal toliko zanimanja za vprašanje morebitnega povratka naših ljudi v domovino.

vijo in odpovedjo se je vse zlo obrnilo v dobro. Ni mi bilo treba onečastiti redovniške halje. Se tisti dan je smrt zbrisala in trpljenje opralo vse, kar je bilo senčnega na meni, očetovo krivdo pa pride izbrisat druga — Morda je že tukaj, Lotar, in jaz lahko spet grem?

«Lelija,» zamaknjeno dahne Lotar in hrepenče širi roke za bajno pojavo, tonečo v blesteči svetlobi, «Lelija —»

«Lotar!»

«Lelija, Lelija —»

«Lotar, čuj, dragi moj —»

Grof začuti na čelu mehko roko, ali Lelijina bi morala biti mehkejša in nežnejša!

«Lelija,» se ozre kvišku in spozna gospo Klaro, stoječo v žalni črnini kakor neizprosno usodo pred seboj.

«Čas bo, da odideva k zadušnici,» pravi gospa. «Zakaj nisi legel počivat?»

Grof Lotar vstane. Na nebu blede zarja in v sobo se razlije vriskajoča luč. S stolpa grajske kapelice vabi zvon.

«Iz globočine vpijem k Tebi, Gospod,» moli Lotarjevo srce, «Gospod, usliši moj glas!», a usta samo:

«Pojdiva, draga soproga, vendar te prosim, da se vsaj danes ogiblješ vsega, kar bi kakorkoli utegnilo kaliti resnost dneva in odvrčati srce od tistega božjega miru, ki nam je vsem potreben.»

«Čprav poznam samo sebe, mislim, da je bila ta prošnja odveč,» odvrne dvoumno grofica.

Kmalu zatem odjezdita na dveh kakor noč črnih vrancih v gornji grad.

VIII.

Jesensko jutro je lepo in hladno. Nad Savo je razpet meglen pajčolan, sicer pa je vzduh svež in čist. Po listju poblesteva rosa v prvih žarkih jutranjega solnca. Prisojne gorice so še nedotaknjene, a trtje se povsod šibi pod sočnim blagoslovom obilega grozdja, ki zori in se tu temni, tam spet zlati, a drugod nalahno pordeva, da so grozdi kakor prelepe skupine bajnih draguljev.

Polje po dolini je še mirno. Strnišča je že pregrnila zelena detelja, vmes se temne sveže obdelane lehe, kjer bo kmalu začela kaliti ozimna.

Medtem ko se gospa Klara samozavestno in s ponosom ozira po pokrajini in se kakor v zavesti že dosežene zmage samoljubno smehlja, je grof Lotar ves izgubljen sam vase in kakor lutka poveša glavo. Življenje, kolikor ga je za njim, se mu zdi zgrešeno, življenje, kar ga vidi pred seboj, brez zmisla in brez vrednosti. Sam pred seboj se čuti ponižanega in brez moči, zgolj brezpomembno igračko v rokah jezne usode. Soproge se ne upa niti pogledati. Boji se njenega zdravlja, njene krepke odločnosti in tistih njenih brezobzirnih oči. Boji se svidenja s svakinjo in bratom, boji se vsega, čemur gre nasproti. Mraz ga spreletava ob misli na žalne obrede, na črni duhovnikov plašč in na tiste vdano otožne molitve, ki ponižno prosijo božjega usmiljenja. Po

ušesih mu še brne Lelijine besede: — Druga, ki je prav tako brez krivde —. Moj Bog, ali je ta nesrečnica Olga in je res njo določila usoda za nedolžno žrtev?

Vsa Lotarjeva notranjost se je upirala tej misli, ki pa se je vzlic temu ni mogel otresti.

«Ali te zebe?» se je zavzela gospa Klara, ko je opazila, kako drgeče.

«Zdi se mi, da sem bolan,» se je zbal Lotar njenega glasu. Sklonil se je h konju in ga pobozal po vratu, da je vesela žival ponosno dvignila glavo.

Grofica ga je lovila z očmi. Njegovo lice se ji je zdajci zazdelo vse preveč blede. Za hip so ji belo čelo razkosale gube, vendar se je hitro premagala in je bila mirna in hladno dostojanstvena, ko sta prijezdila s soprogom na grajsko dvorišče, kamor ju je prišel pozdravit grof Herbert.

«Ali je Olga morda zbolela,» je plaho ušlo Lotarju, ko je zaman iskal svakinjo z očmi.

«Nekam nemirna je danes,» se je izvil Herbert in takoj se mu je poznalo, kako neljubo mu je vprašanje. Medtem pa, ko je bil Lotar še ves zmeden in zbezan, se je Herbert takoj zavedel, ponudil gospe Klari roko in jo odpeljal proti kapeli, češ:

«Kakor vidim, draga svakinja, tvoj mož nasproti nežnemu spolu ni posebno viteški.»

«Ah, njega vedno preganjajo nekšne sence,» je s posebnim poudarkom odvrnila Klara.

(Dalje prihodnjič.)

* **Nov načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani.** Pri organizaciji banskih uprav je bil v novembru 1929. imenovan za načelnika prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani g. Josip Mazi, ravnatelj ljubljanske državne realke, dotakratni prosvetni šef pri velikem županstvu, g. dr. Lončar, pa za ravnatelja realke. To imenovanje takrat ni bilo izvršeno, temveč sta ostala oba gospoda kot vršilca svojih dolžnosti na svojih starih mestih. Z odlokom prosvetnega ministrstva pa se mora sedaj s 15. julijem imenovanje iz leta 1929. izvršiti. Zato bo s tem dnem g. Mazi prevzel posle načelnika naše prosvetne uprave, g. dr. Lončar pa posle ravnatelja realke, odnosno prve realne gimnazije, kakor se ta zavod sedaj imenuje.

* **Preosnova učiteljske organizacije.** Te dni so se vršila v Ljubljani zborovanja učiteljev, ki so imela za cilj preosnovo stanovske učiteljske organizacije. Udruženje jugoslovenskega učiteljskega je prenehalo obstajati, a namesto njega se je ustanovila nova, sedanjim zakonitim predpisom ustrezajoča organizacija, ki se imenuje Jugoslovensko učiteljsko združenje. Dravska sekcija združenja šteje nad 3000 članov. Njen predsednik je g. Ivan Dimnik.

* **Slovesna izročitev prapora stavbnega odseka nekdanje tržaške Narodne delavske organizacije stavbnemu odseku Narodne strokovne zveze** se je izvršila minulo nedeljo v dvorani UOZD v Ljubljani. Slovesnost je bila polnoštevilno oblikovana. Vodil je zborovanje predsednik Narodne strokovne zveze g. Juvan, ki je v pričetku priščno pozdravil zborovalce in zastopnike občine in narodnih organizacij. V teku govora je pozdravil našega narodnega vladarja kralja Aleksandra I., čemur so sledile viharne ovacije, in je predlagal, naj se pošlje kralju pozdravna brzojavka. V svojem nadaljnjem govoru je orisal zgodovino prapora, ki je tolikokrat vihral pred vojno po tržških ulicah pred narodnim delavstvom. Ta prapor je prispel sedaj v svobodno domovino. Za g. Juvana je izpregovoril sivolasi delavski voditelj g. Pregarc, vodja stavbnega odseka bivše tržaške Narodne delavske organizacije, ter slovesno izročil prapor predsedniku stavbnega odseka Narodne strokovne zveze g. Galjotu.

* **Treznostni kongres** se je vršil v nedeljo v Beogradu ob prisotnosti kraljevega zastopnika, zastopnika ministrskega predsednika, patrijarha Varnave in drugih odličnih osebnosti. V sprejeti resoluciji so zborovalci zahtevali, naj posvetijo državna oblastva čim večjo pozornost treznostnemu gibanju in naj se izda čim več zakonov in predpisov za pobijanje pijanstva.

* **Slovenščina v koroških šolah.** Na gimnaziji v Celovcu je bila prej za slovenske dijake slovenščina obvezen predmet. Z novim avstrijskim zakonom o srednjih šolah iz leta 1927. pa se je odpravila slovenščina kot obvezen predmet za slovenske dijake in obstaja sedaj samo še kot prost predmet. S tem se je stara pravica koroških Slovencev prekršila. Zato sta slovenska poslanca v koroškem deželnem zboru dr. Franc Petek in Ivan Starec stavila predlog: »Deželna vlada se poziva, naj v zadevi slovenskega pouka za slovenske učence na gimnaziji v Celovcu vpostavi položaj, kakršen je bil do leta 1927. Naj se za slovenski pouk nastavi profesor slovenske narodnosti in naj se vse slovensko-nemške šole dele podredijo enotnemu nadzorstvu. Imenuje naj se slovenski šolski nadzornik.« Predlog pride na dnevni red v jesenskem zasedanju deželnega zbora.

* **Kmetijski praznik na Krškem polju,** združen v veliko konjsko dirko, razstavo konj in goveje živine, bo letos na Veliki Smaren 15. avgusta. Vsa obširna okolica Krškega se že sedaj pripravlja, da proslavi ta praznik dela še veličastneje kakor druga leta.

* **Državna obmejna zastava v Planini pri Rakeku.** Poročajo nam: Lansko leto so razobesili v Hotedršici ob meji državno zastavo. Letos se bo isto zgodilo v Planini pri Rakeku. Postavil se bo 29 m visok smrekov drog in na tem drogu, ki je zrasel v naših zelenih gozdih, se bo razobe-

sila veličastna zastava z državnim grbom v sredi. Slavnost bo 19. t. m. Otvorila se bo ob 3. popoldne. Proslava se bo zaključila z veselico v korist kritja stroškov. Kakor v Hotedršico, tako naj tudi v Planino privabi slavnost razobešanja zastave zavedne državljanke iz vse Slovenije, da bo prireditelj čim svečanejša. Blago za zastavo je darovala Jugoslovska, industrijska družba v Kranju, prekrasen grb za zastavo pa je napravila gđ. Pohačkova iz Planine.

* **Proslava stoletnice rojstva Frana Levstika.** Odbor za proslavitev stoletnice rojstva Frana Levstika v Velikih Laščah je dovršil vse priprave za svečano proslavo, ki se bo vršila 25. in 26. t. m. v Velikih Laščah. Ob priliki proslave bo tudi odkritje profilnega reliefa Levstikove glave, ki bo nameščen na spomeniku, ki je bil postavljen že leta 1889. Relief je delo akademičnega kiparja profesorja g. Svetislava Peruzzića, ki mu je bil Levstik krstni boter.

* **Kongres slovenskih visokošolcev** se vrši od 7. do 11. t. m. v Bratislavi. Slovenske akademike zastopata gđ. Lavričeva Bogomila, diplomirana učiteljica, in g. Bojc Etbin, pravnik.

* **Zakon o ukoriščenju vodnih sil.** Nj. Vel. kralj je na predlog kmetijskega ministra proglasil zakon o ukoriščenju vodnih sil.

* **Dekan Franc Hönigmann umrl.** V Škofji Loki, kjer je živel v pokoju, je v starosti 76 let umrl bivši dekan na Vrhniki Franc Hönigmann. Na Vrhniki je deloval šest let do svoje upokojitve. Dobremu duhovniku bodi ohranjen blag spomin!

* **Najstarejši Radvančan umrl.** Na Petrovo je umrl v 85. letu najstarejši Radvančan g. Franc Braunig. Pokojnik je bil zaveden narodnjak in je govoril dosledno slovensko tudi v tistih časih, ko so se le premnogi izneverili svoji materinščini. Med drugim je ustanovil tudi radvanjsko gasilsko društvo. Lani je slavil stoletnico zidanja svoje hiše ter je bil ves ponosen na to, da je bila tudi njegova hiša najstarejša v Radvanju.

* **Smrt delavskega veterana.** V Trbovljah je preminil 72letni upokojeni rudar g. Jakob Zupan, ki je bil zaradi številne in dobro odgojene družine v Trbovljah znana osebnost. Pri rudniku je delal v rovu 35 let. V mladih letih je bil mnogo po svetu in je opravljal različne posle. Pokojnik je bil izredne prirodne inteligence, dober človek in vedno zaveden Jugosloven. Bodi priljubljenemu možu ohranjen časten spomin!

* **Zopet večja skupina rudarjev na cesti.** Iz Kočevja poročajo, da je tamošnji premogovnik odpustil 62 delavcev. Med njimi so družinski očetje, ki so delali že čelo vrsto let v tem rudniku. Kam se naj sedaj obrnejo za kruhom, ko vlada povsod velika nezaposlenost? Posebno težko bodo zaposlenje dobili starejši rudarji, ki so svoje sveže moči že pustili pod zemljo.

* **Nakupovanje sena po vojaštvu v Slovenski Bistrici** se bo v kratkem pričelo. Posebna komisija bo naravnost od kmetov nakupovala seno po najvišjih dnevnih cenah, na kar že danes opozarjamo vse okoličane. Slovenjebistiška garnizija potrebuje razmerno velike množine sena in gradi v ta namen tudi obsežno skladišče, ki bo omogočilo nakupiti zaloge za vse leto v naprej. Za kmetovalce pomeni to veliko gospodarsko pomoč, saj pride na ta način med nje preko pol milijona dinarjev, ki jih vojaška uprava izplača takoj ob prevzemu blaga. Čas nakupovanja in točne cene bo časopisje objavilo.

* **Vojaški pozdrav.** Citateljem in čitateljicam »Domovine« pošiljamo iskrene pozdrave fantje, služeči pri drugem pijonirskem polku: podnarednik Avgust Zadravec (Salovec), Franjo Megla (Pavlovci), Vinko Zadravec (Sv. Bolfenk), Ferdo Trop (Sv. Bolfenk), Jakob Hrzič (Velika Nedelja), Josip Vuk (Cvetkovci), Ivan Belec (Lešnica), Andrej Petrovič (Cvetkovci), Jakob Pšak (Pavlovci), Alojz Merkrup (Strmec), Karel Mesarek (Frankovci), Anton Škrinjkar (Frankovci), Blaž Zeleznik (Maribor) in Anton Škrinjkar (Libanja).

* **Zaključek rokoborbe v Mariboru.** Po skoro enomesečnem trajanju so se končale v Mariboru

rokoborbe. Prvo mesto si je priporil črnc Tom Sajer, drugo Poljak Franc Olszowski, tretje Bolgar Belić in četrto Nemec Fran. Posebno dolga je bila borba za prvo in drugo mesto.

* **Sodba v zagrebškem procesu** je bila razglašena te dni. Glavna obtoženca Marko Hranilović in Matija Soldin, ki sta poleg drugega sodelovala pri umoru ravnatelja zagrebških »Novosti« Tonija Schlegla, pri atentatu na vojašnico in pri umoru detektiva Trenskega, sta bila obsojena na smrt. Ostali sokrivci so dobili od dveh in pol do 20 let ječe.

* **Nova skupina frankovskih strahovalcev pred državnim sodiščem.** Pred državnim sodiščem v Beogradu se je začela razprava proti Levakoviću in njegovim sokrivcem, ki so obtoženi rovarjenja proti državi in raznih strahovalskih činov. Med drugim imajo obtoženci na vesti tudi umor župana Berića iz Nove Gradiške. Razprava se nadaljuje.

* **Župnik obsojen zaradi protisokolske agitacije.** Novomeško okrajno sodišče je obsodilo na globo 1200 Din župnika iz Šmarjete Ivana Perka, ker je v cerkvi dvakrat ob pridigah govoril proti Sokolu kraljevine Jugoslavije, in sicer prvič letos 15. februarja, da ni združljivo biti Sokol in obenem dober katolik, sedem dni pozneje pa, da sinovi in hčerke katoliških staršev nimajo mesta v Sokolu, ker ne more nihče služiti dvema gospodarjema.

* **Neznano kam je izginila.** Iz Dramelj pišejo: Pred dnevi je odšla od svoje matere Antonija Pinterjeva, stara 20 let in srednjevelika, ki je že dalje časa kazala znake duševne zmedenosti. Ker se še ni vrnila, se prosijo vsi, ki bi jim bilo znano, kje se mladenka nahaja, da javijo to njeni materi Neži Pinterjevi v Dramljah ali pa občinskemu uradu v Dramljah.

* **Italijanski cigani na poti skozi Maribor.** Te dni je krenila po odpravi na policiji skozi Maribor kolona kalabreških ciganov. Vsega skupaj je bilo sedem voz s 24 cigani. Ciganom je bil dovoljen skozi naše ozemlje prost prehod v Italijo. Prišli so iz Avstrije, odkoder so bili izgnani.

* **Epidemija škrlatinke** se širi na Jesenicah. Te dni je odpeljal ljubljanski reševalni avto devet za to boleznijo obolelih otrok v ljubljansko splošno bolnico. Več dečkov in deklic pa je bilo prepeljanih v bolnico bratovske skladnice.

* **Zrtve Save.** Na Ježici je te dni utonil blizu Štrinovega kopališča 20letni Ljubljčan Ivo Kosi, praktikant v tovarni zamaškov. Kosijevo truplo so našli nekaj dni po nesreči kakih 70 metrov od kopališča.

* **Utonil je 28letni posestnikov sin Martin Klanšek** iz Trnovcev pri Ptuj. V Polskavi je lovil ribe. Mladenček je že dolgo trpel za neko hudobno boleznijo in je gotovo pri ribolovu med napadom boleznimi omahnil in padel v potok.

* **Neznan utopljenec.** Po Savi mimo Krškega je priplaval te dni moški utopljenec, ki so ga opazili kopalci ob krški in ob videmski strani. Kopalci so spravili utopljenca na breg in sporočili najdbo orožnikom. Na odredbo orožnikov so utopljenca prepeljali v mrtvašnico pokopališča v Krškem. Utopljenec je bil star okrog 25 do 30 let in je ležal v vodi po mnenju zdravnika samo kake tri dni.

* **Utonil je pred dnevi na Zidanem mostu nemški državljani Ferdinand Vossebein** iz Bochuma, ki se je kopal z g. Josipom Blatnikom v Savi. Utopljenčevega trupla še niso našli.

* **Konja zadela solnčarica.** Ko se je te dni vračal s praznim dvovprežnim vozom hlapec Friderik Gačnik po Meljski cesti iz St. Petra v Maribor, se je nenadno zgrudil na cesto eden konj. Konja so prepeljali na dvorišče neke hiše, kjer je ugotovil živinozdravnik dr. Rojko, da ga je zadela solnčarica in da ga je treba takoj ustreliti.

* **Žaloigra dobre matere.** V Latkovi vasi sta živela na malem posestvu zakonca Rojnikova. Da spravita svoje otroke do boljšega kruha, je odšel oče v Nemčijo, kjer je dolga leta garal pod zemljo. Vseh pet otrok je spravil do belega kruha. Dva sina sta ključavničarja, eden je trgovec, eden ima trgovino v Ameriki in hčerka Ka-

rolina je trgovka v Mariboru. Ko so bili vsi preskrbljeni, so pozabili na starše, ki so popolnoma obubožali. Nehvaležnost otrok je na 70letno bolešno mater Ano tako vplivala, da je revica izvršila samomor. Skočila je v preboldski ribnik in utonila.

*** Samomor mladenke.** Pišejo nam: V nedeljo zvečer se je pognala v dva metra globoko Voglajno na Opoki pri Sv. Lovrenču pod Prožinom kmetska hči Neža Trbovčeva od Sv. Lovrenca. Po dolgem iskanju so jo v ponedeljek zjutraj našli in jo je mladenič Valentin Vrečar potegnil na suho. Mladenka, stara komaj 19 let, je bila pridna in lepega vedenja. Kaj jo je gnalo v prežgodno smrt, se ne ve.

*** Strela je užgala zidanico.** Letošnje leto se za Savinjsko dolino lahko imenuje leto nesreč. Zlasti hude ure zahtevajo mnogo žrtev. Tako je te dni udarila strela v zidanico posestnika Novaka, po domače Južne, iz Orove vasi, ki ima vinograd v zaloških gorah na Kokolovem hribu. Ko je prispelo gasilno društvo s Polzele pod hrib s svojo novo motorko, je moralo opustiti gašenje, ker ni v bližini vode. Odpeljali so motoriko zopet domov, a članstvo se je podalo na hrib, da reši, kar se je dalo rešiti. Ubrani so, da se strop kleti ni vžgal. Tako so rešili posestniku Novaku okrog 12 hl vina, ki ga je imel v kleti.

*** Požar v Krški vasi.** Pišejo nam: V sredo 1. t. m. je nastal požar v hiši Leopolda Zokalja. Domače gasilno društvo je bilo takoj na kraju nesreče in omejilo ogenj, da se ni razširil na sosednja poslopja. Požar je nastal najbrže zaradi slabo zidanega dimnika.

*** Požar je uničil v nedeljo gospodarsko poslopje posestnika Kregarja, po domače Adamovca, v Štepanji vasi pri Ljubljani.** Kako je ogenj nastal, ni znano.

*** Strela zanetila požar na Ostrožnem pri Celju.** V torek 30. junija je divjala nad spodnjim delom Savinjske doline proti celjski kotlini hujša nevihta. Strele so švigale vseprek in je ena udarila v stanovanjsko poslopje posestnika Alojzija Ratajca, po domače Pikla, na Ostrožnem pri Celju. Lepo poslopje je bilo v nekaj trenutkih v plamenih in je zgorelo.

*** Žrtev strele.** Te dni je strela ubila vrtnarja Venčeslava Stariča, uslužbenega v Nastranovem mlinu v Radomljah. Ubilo ga je, ko se je vračal s hlapcem Sušnikom proti domu, da bi se umaknil nevihti. Pogreb pokojnika, ki je bil vnet Sokol, se je vršil ob številni udeležbi Sokolov. Njegovo krsto je nosilo osem članov Sokola. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin!

*** Velik požar na Bohinjski Bistrici.** V soboto zjutraj je nastal ogenj na Bohinjski Bistrici v parni žagi lesnega industrijca Friderika Krkoča. Na kraj nesreče so prihitali domači gasilci in oni iz Česnjice, Savice, Nomnja in še nekaterih vasi. Žage ni bilo mogoče več rešiti. Poleg žage je zgorela tudi velika količina lesa. Plamen je zajel tudi skladišči Ivana Hajnriharja in Alojzija Pakerja. Škoda, ki jo je povzročil požar, je ogromna; znaša nad dva milijona dinarjev in ni povsem krita z zavarovalnino.

*** Sirov napad na gasilskega načelnika.** Predzadnjo nedeljo so ustanovili na Studencu pri Sevnici gasilno društvo. Nekaj vinjeni razgrajč je kmalu po odhodu sevnjskih in blanskih gasilcev napadel novoizvoljenega načelnika g. Ivana Pirca, mu zadal več ran na roki in mu prerezal žile. Sirovi napadalec zasluži strogo kazen.

*** Nevarna sleparja.** V dravski banovini se je klatil v zadnjih dneh po raznih krajih neki Velimir Pakaci, star okrog 33 let in doma iz okolice Osijeka. Pustolovec se je naposled odpravil čez mejo in se ustavil v Gradcu v Avstriji, kjer je dobil stike s tvrdko Staudacher & Co. Tamkaj se je predstavil kot dr. Pakaci in osleparil tvrdko za okrog 7300 šilingov. Po izvršenem sleparstvu se je pustolovec zopet umaknil čez mejo in se začel klatiti po slovenskih mestih. V njegovi družbi se nahaja neka Zora Covičeva, zasebna uradnica, ki se izdaja za Pakaci

cijevo soprogo in poseduje tudi potni list na ime Elza Pakacijeva. Covičeva je stara okrog 27 let, doma iz Banje Luke. Kakor Pakaci je tudi Covičeva izredno prebrisana sleparka. Je srednje postave, kostanjevih las, rjavih oči, ima na levi strani nosu precej veliko vrojeno znamenje.

*** Vlom v Legnu.** V noči na 28. junija je bilo vlomljeno v gostilniško sobo gostilničarja Karla Botovnika v Legnu. Vlomilci so odnesli 155 zavitkov raznovrstnega tobaka, 100 cigar portorik, 1500 cigaret, več ovitkov cigaretnega papirja in okrog 600 Din gotovine. Vloma sta osumljena dva potepuha iz Legna, ki se že dalje časa klatita v okolici Slovenjgradca ter kradeta in sleparita ljudi.

*** Vlom v trgovino v Domanjcih.** Pred dnevi je bil izvršen v podružnico trgovca Antona Smodiša v Domanjcih pri Cankovi drzen vlom. Storiteli, ki so zaenkrat še neznani, so vdrli v trgovino. v nočnih urah in odnesli najrazličnejše manufakturno blago v vrednosti okrog 2000 Din. Orožniki, ki so bili o vlomu obveščeni zjutraj, so se takoj podali na zasledovanje, vendar tatov do sedaj ni bilo mogoče izslediti.

*** Uboj zaradi 30 Din.** Mariborski veliki senat se je ponovno pečal s podeželsko žaloigro, pri kateri je bilo uničeno človeško življenje zaradi 30 Din. Dogodek se je pripetil aprila v vinogradu posestnika Ploja v Blagušu pri Gornji Radgoni. Ta dan je namreč prišel v Plojev vinograd čevljar Stefan Kreslin v spremstvu prijatelja Vrbnjaka nakupovat trne sadike. Kmalu sta se s Plojem pogodila, da mu odstopi 250 sadik za 30 dinarjev. Kreslin pa je izbral samo 25 sadik in ostale odklonil, češ, da niso dobre. Zahteval je potem od Ploja, naj mu vrne 30 Din in se začel z njim prerekati. Prepričal sta nadaljevala tudi pri pijači, potem se je Vrbnjak odstranil. Kreslin je postal nasilen in je Ploja ponovno dejansko napadel, naposled je izvlekel iz žepa nož in sunil Ploja enkrat v ramo, dvakrat pa v vrat. Ploj se je zgrudil v krvi na tla in kmalu nato izdihnil, ker mu je ubijalec prerezal žilo odvodnico na vratu. Kreslin, ki je znan pretepač, se je zagovarjal s silobranom, kar pa je preiskava ovrгла. Senat je po daljšem posvetovanju obsodil Kreslina na šest let težke robije.

*** Gnusen zločin.** Te dni je prišel v Kamnik neki Anton Petelinšek, baje zlatarski pomočnik, ki se je po gostilnah in tudi pri zasebnikih ponujal za popravila ur. Zvečer se je napotil proti Stranjam in je na poti ustavil neko ženo, ki ji je storil silo. Žena je zločin prijavila orožništvu šele drugo jutro in se je orožniški kaplar g. Napotnik takoj lotil zasledovanja zločinca. Žrtev je dala o zločincu sicer le površen opis, vendar pa je orožnik takoj sumil, da bo zločinec tujec, ki je ves dan pohajkoval po mestu in v okolici. Ko se je orožnik vozil iz Stranj, je videl sumljivega tujca, ki jo je pred njim urno ubral proti gozdu. Pravočasno ga je še dohitel in aretiral. Petelinšek je svoj zločin priznal, izgovarjal pa se je s pijanostjo, češ, da je popil šest litrov vina. Orožniki so ga oddali sodišču.

*** Lažni kulukarski revizor.** Te dni je bil aretiran mladi postopač Franc Slaček, ki se je po Slovenskih gorah in tam v bližini izdajal za kulukarskega revizorja, celo nadzoroval kuluk in s svojim strogim nastopom vzbujal povsod respekt. Pri tem je seveda osleparil, kogar je mogel, in kradel. Postopač bo prejel zaslužno kazen.

*** Vojaški ubežnik in vlomilec.** V okolici Hotedrčice je bilo zadnje dni izvršenih več vlovov, ki jih ima na vesti 29letni Franc Tršar iz Gorenje vasi pri Logatcu. Pred dnevi je Tršar vlomil v hišo Jakoba Petriča na Ravniku in odnesel precej gotovine, zalogo cigaret, 2 kg suhega svinjskega mesa in nekaj drugih jestvin. Vlomilec pa ni bil s tem zadovoljen in je v isti noči vlomil še v shrambo posestnice Ivane Isteničeve na Ravniku. Odnesel je dva hleba kruha, večjo količino sladkorja, nekaj drugih jestvin in se oskrbel tudi z malo vsoto gotovine. Tršar, ki je vojaški begunec, se skriva pred orožniki v gozdih in prihaja na svoj posel navadno samo ponoči.

*** Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja** privede uporaba naravne »Frane Jožefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da pridejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Frane Jožefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Frane Jožefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Za čistost pincgavske govedi

Kranj, julija.

Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug v Kranju je sklicala anketo za dokončno določitev značilnih pasemskih znakov, odnosno nedopustnih in dopustnih barvnih napak pri pincgavskem govedu v dravski banovini. V tem oziru so vladala do danes razna naziranja in različni postopki v raznih srezih kakor tudi zadrugah in ocenjevalnih komisijah. Neenotni postopek je povzročal nezaupanje in zbežanost živinorejcev. Ti so upravičeno kritizirali zdvojenost, ki je čestokrat povzročala tudi navidezne krivice. Na primer bik, ki je bil licenciran v Radovljici, je bil zvržen v Kranju zaradi barvnih napak, ali pa je bil licenciran bik od rodovne komisije v živinorejski zadrugi zvržen glede sprejema v rodovnik zaradi barvne hibe, ki jo je licenciralna komisija izpregledala. Na eni strani želja za izboljšanjem pasme kot take, na drugi strani pohenotenje postopka licenciranja in premiralnih komisij v raznih srezih in naposled enotno ocenjanje po istih načelih pri uradnih licenciranjih in rodovnih ocenjanjih v zadrugah, vse to je naravnost narekovalo, da se skliče anketa, ki naj napravi enkrat za vselej red.

Ankete, ki se je vršila v Kranju 28. junija, so se udeležili zastopniki Zveze živinorejskih selekcijskih zadrug v Kranju, njenih članic živinorejskih zadrug iz vse Gorenjske, zastopniki banske uprave iz Ljubljane, sreskih kmetijskih odborov iz Kranja, Radovljice in Kamnika, Kmetijske družbe in Zadrugne zveze iz Ljubljane, sreski kmetijski in veterinarski referenti vseh gorenjskih srezov in izpostave iz Škofje Loke in člani licenciralnih komisij iz omenjenih srezov.

Predmetni strokovni referat je imel sreski kmetijski referent g. Josip Sustič, ki je snov obdelal vsestransko. Nato je predlagal točen seznam vseh dopustnih in nedopustnih barvnih napak pincgavskega goveda. Razvila se je izredno zanimiva debata, med katero je bilo iznesenih mnogo praktičnih misli in predlogov glede pospeševanja govedoreje. Pri debati so sodelovali z izvajanjem in predlogi gg. zastopnik banske uprave inž. Eiselt, Jakob Jan, predsednik Josip Bugar, Franc Jamnik, živinozdravniki Vinko Bedenk, Franc Goljar in Josip Ravtar, kmetijski referent inž. Rataj, Josip Sustič in dr. Milavec.

Končno so se zborovalci soglasno izjavili za takojšnje izvajanje predlaganega strogega postopka glede barvnih pasemskih znakov pri pincgavskih bikih. Prodrlo je prepričanje, da se z večjim popuščanjem, odlašanjem in omahovanjem nič ne doseže, temveč le ovira razvoj pasme. V tem oziru morajo enotno postopati licenciralne kakor tudi premiralne in rodovne komisije, sicer ne bo konca zmešnjav. Pravilna barva je važna, ker je zrcalo za čisto pasmo, čistost pasme pa je pogoj za razmah plemenske kupčije. Poleg stroge ocene glede oblik in užitnosti se naj strogo ocenjuje tudi pasemski znaki. Brez tega bi bilo pospeševalno delo v zadrugah in izven njih le polovičarsko. Pri kravah se za prehodno dobo lahko malo popusti, pri bikih, ki so glavni faktor živinoreje, pa to nikakor ne gre. V okoliših, kjer se je pričelo v tem pogledu strogo delo pred dvema letoma, vidimo že danes lepe uspehe. Tam se bikorejci več ne pritožujejo, temveč se ravnaajo po novih načelih in žanjejo uspehe.

Zagorske novice

Zagorje ob Savi, julija.

Sejem, ki se je vršil po prazniku sv. Petra in Pavla, je bil zelo slabo obiskan; tudi živine ni bilo dosti. Pozna se na vseh koncih in krajih huda gospodarska kriza, ki jo preživljajo delavci, obrtniki in kmetje.

Pretekli teden je divjala nad St. Lambertom silna nevihta, ki je napravila mnogo škode na polju in sadnem drevju. Med silnim grmenjem in bliskanjem je udarila strela v hišo posestnika Pavška na Kovku. Hiša je pogorela do tal. Velika sreča v nesreči je bila, da se niso vnela še gospodarska poslopja, ki so vsa v neposredni bližini in krita s slamo. Posestnik trpi občutno škodo.

Letina kaže pri nas lepo in bo obilen pridelek, če ne bo kake vremenske nezgode. Pšenica zelo hitro zori in bo kmalu zrela zaradi vročine, ki jo vsi močno občutimo. Sadja pa pri nas zopet ne bo mnogo. Le nekaj malega jabolk in hrušk bo. Črešnje so bile v okolici zelo polne in jih še vedno nosijo naprodaj po 2:50 Din liter.

Gradbeno podjetje inž. Dukić iz Ljubljane je odpovedalo svojim delavcem delo, ker je izvršilo gradnjo širokotirne železnice. S tem bo zopet nekaj delavcev na cesti brez dela. Delavci so po večini tuji. Govori se, da se začne v bližnji bodočnosti graditi viadukt ali nadvoz, ki bo šel nekako od Podškale do hiše trgovca g. Mihelčiča.

V nedeljo je bila tombola Kola jugoslovenskih sester v Sokolskem domu. Dobitki so bili prav lepi, med drugimi vreča moke, šivalni stroj, gramofon, prešič ali 1000 Din. Boginja Sreča je topot naklonila glavne dobitke premožnejšim.

Tukajšnje županstvo je izdalo strogo odredbo glede vožnje kolesarjev, kar moramo vsekakor z veseljem pozdraviti, zakaj človek včasih res ni varen pred divjajočimi kolesarji.

Predzadnjo nedeljo sta slavila zakonča Jože in Marija Zajec na Sv. Planini zlato poroko. Juliantoma želimo še mnogo srečnih in zdravih let!

Pred nedavnim so se vršile tukaj kolesarske dirke v razdalji 100 km. Pot je šla iz Zagorja preko Trojan po državni cesti do Ježice in nazaj. Tekmovalo je osem kolesarjev. Na cilj so dospeli trije, ostali so precej zakasnili zaradi raznih defektov. Zmagal je Sušnik Slavko, ki je progno prevozil v 3 urah, 40 minutah in 20 sekundah. Njemu sta sledila Barlič Janko in Rudo Karat. Istega dne je bila pred rudniško restavracijo hudi polževa dirka, za katero je bilo med občinstvom mnogo zanimanja. Za razdaljo 20 m se je zahtevalo 30 sekund. Najdalje je vozil, in sicer 46 sekund, Herman Franc.

V soboto je hlapec gostilničarja g. Drnovška v Zagorju po nesreči povozil gospodarjevega sinka. Otrok je dobil tudi poškodbe na nogah, tako da so ga morali takoj oddati v bolnico.

Uspel sokolski nastop v Prezidu

Prezid, julija.

Na Vidov dan je priredil naš Sokol prvi javni nastop, ki je uspel nad pričakovanje. Ugodno vreme je privabilo na telovadišče veliko množico domačega okoliškega občinstva. Ob 2. popoldne so se zbrali naši Sokoli na dvorišču tukajšnje osnovne šole, kjer so pričakali svoji četi iz Novega Kota in Babnega polja in bratsko društvo iz Starega trga. Nato je krenil spreved po Prezidu z bratom starost in v spremstvu sokolskega tamburaškega odseka na telovadišče, na vrt brata Vilharja.

Vse Sokole je pozdravil s kratkim govorom starosta brat Ante Zagar. Nato je otvoril javno telovadbo brat učitelj Mataič z moško deco, ki je izvajala tri proste vaje s palicami. Sledila je ženska deca, ki je izvajala tri proste vaje z zastavicami. Za deco je nastopilo osem naraščajnikov s prvo prosto vajo za vsesokolski zlet v Pragi, nato pa šestnajst članov, osem iz našega društva in osem iz Starega trga; izvajali so prvo in drugo vajo za praški zlet. Člane je vodil na-

čelnik brat Pavlin Vide I., naraščajnike pa društveni blagajnik Pavlin Vide II. Nastopila je tudi ženska deca sokolske čete iz Novega kota; vodila jo je sestra Komeljjeva. Nazadnje so se prav dobro izkazale naše članice in naraščajnice, ki so prvo praško vajo skupno prav dobro izvajale pod vodstvom sestre Karoline Pojetove. Deset članov je nastopilo na drogu in bradlji. Po uspešnih nastopih je brat Dušan Keber lepo govoril in čestital našemu mlademu društvu.

Na veselici so igrali naši sokolski tamburaši. Med tamburaškimi odmori pa je igrala tudi harmonika. Plesalci so tako prišli v zadostni meri na svoj račun. Upamo, da bo društveni blagajnik tudi zadovoljen.

Najlepša hvala bratu Vilharju, ki je brezplačno odstopil za prirediteljev svoj vrt. Našemu mlademu društvu želimo mnogo uspehov in napredka.

Prva sokolska slavnost v Gerovem

Gerovo, julija.

Gerovski Sokol je na Vidov dan stopil pred javnost s svojo prvo prireditvijo, ki naj bo temeljni kamen nadaljnjemu delu in razvoju. Na svečano okrašenem dvorišču župnišča, polnem pestre množice, je prireditev otvoril starosta br. Mirko Lipovac, nadučitelj, s pozdravnim govorom, v katerem je orisal pomen Vidovega dne v zvezi z žrtvami, ki jih je naš narod doprinesel za svojo svobodo. Sam spored nam je pokazal razvoj sokolskega duha v tem delu naše banovine in napredek, ki so ga telovadci dosegli z vztrajnostjo kljub oviram, ki spremljajo vsak početek. Kot župni delegat je slovesnosti prisostvoval br. Šuklje iz Ljubljane, ki se je pohvalno izrazil nad izvedenimi vajami.

Pod vodstvom načelnika br. Baića je moško članstvo izvedlo proste vaje. Te so zaostajale za orodno telovadbo, kar nam da misliti, da so proste vaje pretežke in premalo izrazite ali da se je drogu posvečala večja pozornost na škodo prostih vaj. Toliko bolj pa je nautušil gledalce ženski naraščaj, ki je pod vodstvom načelnice izvedel skladno in živahno zelo okusne proste vaje. Oblečene vse v enakih, belih, z narodnimi vezeninami obilno okrašenih oblekicah, ki so jih same napravile v ljudski šoli, so se videle tako ljubke, da je župni delegat rekel, da bo take obleke priporočil sokolski upravi. Dobro se je odrezal tudi moški naraščaj pri vajah s palicami.

Pri vajah na drogu je članstvo pokazalo, kaj se more doseči z dobro voljo v kratkem času, ko je izvajalo vaje, ki so daleč prekašale naše pričakovanje. Krepko razvite mišice kmetijskih fantov so jasno pričale, da fantje lahko preskočijo marsikaj, kar se sicer doseže le z dolgotrajno vajo. G. župnik je s filmskim aparatom posnel nekaj prizorov za kinematografske predstave Sokolu kličemo: Le tako naprej!

Po telovadnem sporedu in igrokazu «Stricu iz Amerike» se je razvila domača zabava in ples na «čudežnem plesnem odru».

H koncu naj pohvalno omenimo trud šolskega vodstva, ki se vidi na šolski razstavi šolarskih ročnih izdelkov, posebno lesnih predmetov in ženskih vezenin.

Lep sokolski nastop v Mokronogu

Mokronog, julija.

V nedeljo 5. t. m. je Sokol priredil svoj letni javni nastop na okusno okrašenem telovadišču, travniku br. Majcna. Sodelovala so pri telovadbi tudi vsa društva mirnskega okrožja in celo novo-meško okrožje (Škocijan in Novo mesto) je bilo zastopano.

Po 16. je zaigrala mestna godba iz Novega mesta sokolsko koračnico in nato je strumnih korakov prikorakala šolska deca in izvajala skupinsko vajo z zastavicami in loki. Moška deca se je odrezala z ritmično sestavo in prav tako je bil

srečan nastop ženske dece s konjički. Prav hvala vredno so bile izvedene proste vaje naraščajnikov. Tudi naraščajnice so ugajale s saveznimi sestavami. Članice je žal motila napačna godba. Trebanjska moška deca je podala efektno devetorico. Nato so člani skladno odtelevadili kmečke vaje. Naraščajnice iz Novega mesta so zarajale na godbo dve prosti vaji in sledil je nastop šestih članic s kiji, oboje pod vodstvom župnega načelnika br. Papeža. Škocijanski člani so strumno podali lepe splitske proste vaje, nato pa je osem članic domačink zaplesalo polkin ples. Na dveh gredeh je šest naraščajnic pokazalo nekaj gibov in pet članov je odtelevadilo zanimive borilne vaje.

Pri orodni telovadbi je nastopil moški naraščaj na kozi, člani iz Mokronoga, Novega mesta in Trebnjega pa na drogu in bradlji.

Ob zaključku je bil štafetni tek moške dece vsega okrožja preko ovir z zmago vrste iz Sentjanža-Karmelja, ki je prejela za nagrado prehodno darilo, doprnski kip kralja Aleksandra.

Nastop je trajal skoro dve uri in ga je dobro vodil društveni načelnik br. Rudi Kuhar. Pomagali pa so mu s. Zora Kneislova, s. Matzeletova, br. dr. Skulj in br. Herbst. Vsem vse priznanje!

PREKMURSKI GLASNIK

Lepa šolska razstava v Dolnji Lendavi. Dolnja Lendava je lep slovenski kraj, vendar po ulicah zastoj iščeš tudi primerne šolske poslopja. Za cerkvijo se skriva okoli 100 let staro šolsko poslopje, ki ima samo štiri šolske sobe in stanovanje za kantorja. Danes bi potrebovali osem šolskih sob, saj se je letos vpisalo v prvi razred okoli 100 otrok. Zelo hudo je v takih okoliščinah dosegati učitelju uspehe. Vendar je osnovna šola v Dolnji Lendavi priredila 21. junija razstavo ročnih in risarskih ženskih in moških del v tako lepem obsegu, da si učitelstvo pač lahko čestita. Z razstavo je šola hotela zlasti opozoriti starše, česa vsega bi se otroci lahko naučili v šoli, če bi jim ta nudila vsaj nekaj pogojev za to. Vzorno dovršeni izdelki ročnih del pričajo, da so naši malčki v resnici nadarjeni. Pri risarskih izdelkih se je takoj na prvi hip opazilo, da šola razpolaga z izvrstno učno močjo v osebi učitelja g. Kokolja.

Belokrajinski glasnik

Metliški in črnomaljski srez. Za načelnika metliškega sreza je bil postavljen, kakor smo že poročali, g. Karlavariš, doslej sreski načelnik v Zlatarju, dodeljen pa je še g. Franc Znidaršič, dosedaj višji pristav pri sreskem načelnstvu v Črnomlju. Prestavljena je iz Črnomlja v Metliko sreska uradnica gđ. Marija Starihova. Za sreskega načelnika v Črnomlju je imenovan g. Mate Suhač z Raba in dodeljen mu je sreski tajnik g. Malešič.

NAŠI NA TUJEM

Skrajno neugodne delavske razmere v Franciji

Sallaumines, julija.

Po dolgem času se tudi mi zopet oglasimo v naši ljubi «Domovini», da posvarimo one, ki še nameravajo za delom v Francijo. Tukaj je kriza vedno hujša. Dela se samo pet dni na teden, a govori se, da se bo v bodoče delalo celo samo štiri dni. Sedaj so začele omejevat delo tudi one družbe, ki so do sedaj obratovale še brez omejitev. Zaslužek je zelo slab. Odtirali so nam že 6 % doklad, dasi draginja narašča.

Zlasti prizadeti smo oni, ki smo prišli lansko leto sem na kontrakt. Podpisali smo pogodbe, na

da bi vedeli, da so bile tukaj normalne plače mnogo večje, kakor so bile označene v pogodbi. Tako delamo že leto dni kot kopači za nižje plače kakor vozači.

Zvabil nas je sem neki možak, ki je dobil pri družbi Courrieres brezplačno 300 garancijskih listov za delo, katere je prodajal delavcem po 10 frankov. V Jugoslavijo jih je pa pošiljal po 25 do 50 Din. Zaslužil je pri tem nelepem poslu preko 3000 frankov. Veliko človekoljubnost je pa pokazal tudi v tem, da je priskrbel nekaterim delavcem dovoljenja, da so lahko dobili žene iz Jugoslavije. Računal je za taka potrdila po 100 do 200 frankov, tako da bi kmalu ta dovoljenja bila dražja, kakor vožnja iz Jugoslavije.

Kljub temu, da je malo dela tu, namerava Francija baje še dobiti nove delavce (menda kmetijske) na kontrakt še za nižje plače, kakor jih imamo mi. Svetujemo vsem, zlasti kmetiskim sinovom, ki hočejo sem, naj rajši ostanejo doma. Ne podpisujte kontraktov, če vam ne zagotovijo dnevnega zaslužka najmanj 30 frankov. Ako vam kdo pošlje garancijski list, vedite, da je brezplačen, da se ne bo zopet pojavil kdo in jih lahko vernim ljudem prodajal za oderuške cene.

Novo jugoslovensko delavsko društvo

Oberhausen - Osterfeld, julija.

Tudi pri nas v Osterfeldu imamo mnogo rojakov, ki so že dalje časa brezposelni in žive le od pičle podpore, ki jo dobivajo na Wohlfahrtsamtu. Čuje se, da kriza še ni dosegla vrhunca. Zato je nujno potrebno, da se jugoslovanski rojaki trdneje strnemo, ker le v slogi je moč.

Pred meseci smo si Slovenci v Osterfeldu ustanovili Jugoslovensko podporno društvo. Ustanovni zbor se je vršil v prostorih gostilničarja Josefa Nockeja. Zborovanja se je udeležilo tudi več predsednikov sosednjih bratskih društev, med njimi tudi naš prvobornik prvi predsednik Zveze jugoslovanskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji g. Pavel Bolha. Volitev odbora je vodil naš rojak g. Josip Kužnik iz Bottropa. Za predsednika je bil soglasno izvoljen rojak g. Jakob Steh iz Male Račne, za tajnika g. Franc Cater iz St. Jurija ob južni železnici (Podgrad), za blagajnika g. Franc Aršek iz Zgornje Ponikve pri Zalcu, za preglednika pa g. Matija Rifelj iz Mirne peči. Ze pri ustanovitvi društva smo šteli 24 članov.

Po volitvah nam je naš zvezni predsednik g. Bolha s krasnim nagovorom pojasnil pomen in korist takega društva in prednosti napram onim, ki so še izven društva in ki so pozabili, da so tudi oni prišli enkrat iz lepe slovenske domovine. Govorili so še nekateri drugi predsedniki sosednjih društev. Nato se jim je naš predsednik zahvalil za obisk in vzpodbudne besede in obljubil, da bo sam kakor ves odbor deloval le v korist društva in njegovih članov.

Smrt dobre matere

Recklinghausen - Suderwich, julija.

Dne 22. junija je po dolgi in hudi bolezni preminila ga. Marija Kašova, rojena Verdnikova, doma v Megojnici pri Grižah. Dasi je bolehalo že več let, je bila vzorna gospodinja in dobra mati.

Sele 47 let stara je morala zapustiti ta svet in svoje drage in se preseliti v večnost. Zapustila je moža s šestimi otroki, od katerih so le trije za silo preskrbljeni. Bodi ji lahka tuja zemlja, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Jugoslovenske šole na Westfalskem. Naše kolonije na Westfalskem v Nemčiji štejejo okrog 50.000 duš in je bila velika nevarnost, da se mladina teh izseljencev odtuji svojemu narodu, ker starši pri hudem delu nimajo prilike za odgojo svojih otrok. Po posredovanju jugoslovenskega izseljenskega odbora je osnovanih šest šolskih tečajev, v katerih se poučuje narodni jezik, zgodovina in zemljepis in se goji tudi narodna pesem.

Ti tečaji so ustanovljeni za enkrat v krajih, kjer so naše kolonije najštevilnejše, in sicer v Gladbecku, Hochheideju, Marlu, Moersu, Osterfeldu in Suderwichu. Šolska organizacija pa se bo razširila tudi na druge kraje, kjer žive naši rojaki. Šolske tečaje vodijo naši inteligentnejši delavci pod vodstvom izseljenskega atašeya g. Deželića. Knjige za tečaje je podarila uprava dravske banovine, znatna sredstva za te šole pa je dalo na razpolago ministrstvo za socialno politiko. Tečaje obiskuje sedaj 150 otrok.

Novice iz Amerike. V Chicagu v bolnici sv. Jožefa je preminila soproga jugoslovanskega generalnega konzula ga. Antigona Kolombatovičeva. Pred meseci se je morala podvreči operaciji. Od takrat ni bila več popolnoma zdrava, v zadnjem času pa se ji je zdravje tako poslabšalo, da ni bilo več pomoči zanjo. — Slovenska župnija v Jolietu je 14. junija proslavila štiridesetletnico svojega obstoja. Kot slavnostni govornik je pri tej priliki nastopil dr. Janez Seliškar, profesor semenišča v St. Paulu. — Tehnično višjo šolo v Clevelandu je dovršil rojak Jurij Jurkovič iz znane clevelandske rodbine. Končni srednjošolski izpit, enak naši maturi, je 10. junija napravilo v Clevelandu pet Slovencev, in sicer Ivan Seliškar, Josip Čelešnik, Edvard Zurec, Rudolf Antončič in Ivan Zakrajšek. Vseh pet je izpit napravilo z odliko. — Iz Gilberta poročajo o žalostnem primeru. Umrla je tam 25letna rojkinja Frančiška Švajgerjeva, drugi dan pa ji je sledil v večnost še njen mož. Skupaj sta ležala na mrtvaškem odru in skupaj sta bila položena v isti grob. Poročena sta bila dve leti. — Dne 11. junija je v Clevelandu po hudi bolezni umrl Franc Zupančič, star 46 let, doma v St. Vidu pri Stični. V Ameriki je bival 15 let. Zapušča ženo in štiri pastorki. Prav tam sta umrla tudi Margareta Glazarjeva, rojena Dolenčeva, po rodu iz Studenca pri Postojni, in Ferdinand Belaj, rojen leta 1888. v Sodražici. — V Pittsburghu je preminila rojkinja Ana Krošlova, rojena Urekova, doma iz Loč na Štajerskem. Umrla je na porodu v 40. letu starosti. Zapušča moža in pet otrok. — V šumi blizu Puyalupa se je smrtno ponesrečil rojak Joža Vidmar, doma iz Senožec. — Za drugega tenorista posebnega zbora poletne opere v Clevelandu je angažiran rojak Lojze Bele, znani ameriško-slovenski pevec. Bele je član clevelandskega slovenskega zbora «Zarje». — V Chicagu je po dolgotrajnem bolehanju podlegel sladkorni bolezni rojak Franc Arko, doma iz Sodražice, star 56 let. Zapušča ženo in šest otrok. — V Clevelandu je preminil Matija Jelen, star 40 let, po rodu iz Radovljice. V Ameriki je bival osemnajst let. Zapušča ženo, hčerko in brata. — Prav tam so našli ustreljenega rokaja Trudna v njegovem stanovanju. Ali gre za umor ali samomor, se ni moglo ugotoviti. Pokojnik je bil star 50 let in doma iz Loča. V Ameriki je bival 22 let. — V Clevelandu je umrla tudi Marija Zabukovičeva, doma iz Zagradca. Zapušča moža, dva sina in hčerko. — V San Franciscu v Kaliforniji je preminil Ivan Judnič, star 47 let, po rodu iz Bele Krajine.

ŽENSKI VESTNIK

Beluš ali špargelj

Z rezanjem belušev moramo prenehati ob koncu junija. Ako jih dlje režemo, imamo drugo leto slabše beluše, to je take, ki ne dajo zadovoljive množine in kakovosti.

Štiri do šest tednov po prestanku rezanja je najboljši čas za gojitev belušev grede. V tem času se razvijejo stebila in listi, ki dajo koreninam zadosti hrane, ki jo rabiš prihodnje leto, ko spet režemo. Najprvo pustimo, da se razvijejo stebila in listje, potem moramo vsakih 14 dni pcvrhu gnojiti. Najboljša je gnojnica, ki se napravlja od hlevskega gnoja, katero pa moramo napol zredčiti z vodo. Potemtakem gnojimo okoli

5. do 10. julija, drugič okoli 20. julija in tretjič prve dni avgusta meseca. Polivati moramo zelo močno, da pride gnojnica do korenin, ki sezajo globoko pod zemljo.

Pokončevati moramo pridno vse beluševe sovravnike. Belušev hrošč se kar obere. Beluševa muha leže svoja jajčeca na razvijajoče se beluše. Iz teh jajčec se razvijejo male ličinke, ki stebila na vse strani prevrtajo, steblo se zvije in kmalu odmrje. Preprečimo lahko, da ne leže v beluše, ako zapičimo med nasad mnogo palic, ki so dosti višje kot beluši v prvem razvoju. Vrhove palic pa namažemo z mušjim limom. Beluše, že napadene od ličink, moramo odrezati in sežgati.

Za kuhinjo

Jagodova mezga. Eno kilo nēprezrelih rdečih jagod in tri četrt kile sladkorja zmešaj že zvečer in postavi na hladno čez noč. Drugi dan postavi na mil ogenj, da počasi zavre. Počasi naj vre približno dve uri; medtem večkrat premešaj, da se ne prismoji. Ko so se jagode zgostile, jih postavi na hladno, da se malo shladijo. Kozarce dobro segrej in s še toplo mezgo napolni. Ko se je mezga v kozarcih čisto ohladila, posuj na vrhu na vsak kozarec za nožev konico salicila in dobro zaveži in shrani.

Česnjevi kompot za zimo. Prav lepe, trde in ne prezrele česnje operi, odstrani peclje in jih na cedilu dobro posuši. Nato jih vložijo v kozarce. Eno kilo sladkorja in en liter vode pristavi k ognju in naj vre pet minut. Medtem ko vre, pobiraj umazano peno. Potem odstavi skuhani sladkor, da se shladi do mlačnega. Mlačnega nalij v kozarce na česnje. V kozarcu naj manjka vsaj za dva prsta tekočine. V vsak kozarec deni na vrhu eno nožev konico salicila, nato pa steklenice zaveži s pergamentnim papirjem. Nato vsako steklenico dobro zavij v krpo in postavi v velik lonec. (Namesto krp lahko vzameš tudi slamo.) Potem prilij mlačne vode, samo pazi, da ne poliješ pergamenta. Steklenice naj gledajo dobre tri prste iz vode. Postavi jih na ogenj; ko zavre, naj vre deset minut. Potem postavi vse na hladno in naj se voda čisto shladi. Tedaj poberi steklenice iz krp in vode, jih obriši in shrani za zimo na suhem prostoru.

Karfijole v omaki. Karfijolo previdno operi, odstrani vse zelene lističe in skuhaj v slanem kropu. Kuhana je v 20 minutah. Medtem ko karfijola vre, pripravi tole omako: V kozi razpusti za pol jajca sirovega masla, primešaj eno žlico moke in ko moka samo malo porumeni, zalij s četrt litra kropa, v katerem si kuhala karfijolo, premešaj, po okusu osoli, popopraj in kuhaj omako ob vednem mešanju deset minut. V skodelici zmešaj en rumenjak z eno žlico limonovega soka, zmešaj to z omako in postavi za nekaj minut na stran, da se rumenjak malo pogreje, a zavreti ne sme. Kuhano karfijolo položi v toplo skledo in jo oblij s pripravljeno omako.

ZANIMIVOSTI

× **Uspel polet z letalom okrog sveta.** Dne 1. t. m. ob 7.48 sta ameriška letalca Post in Gatty končala svoj polet okoli sveta in srečno pristala na newyorškem letališču. Pričakovala ju je stotisočglava množica, ki jo je policija le s težavo zadrževala, da ni navalila na letalo in letalca. Oba letalca sta bila silno utrujena in so morali Gattyja dobesedno nesti iz letala. Bil je tako utrujen, da ni mogel niti govoriti. Post je samo prosil, naj ju puste pri miru, da si odpočijeta. Zato so ju takoj odpeljali z avtomobilom v bližnji hotel, kjer sta odšla k počitku. Za polet okoli sveta sta potrebovala 8 dni 15 ur in 50 minut. Njuno letalo je popolnoma brez poškodb.

× **Strahovita vročina v Ameriki zahteva številne smrtne žrtve.** Številno smrtnih žrtve, ki jih je zahtevala silna vročina v Zedinjenih državah, je doseglo do 1. t. m. že 500. Samo v enem dnevu

je umrlo za solnčarico 230 oseb. Največ smrtnih primerov je bilo v Chicagu, in sicer 126, od teh samo en dan 50. V Jowi je poginilo zaradi vročine ogromno število živine, dočim se morajo v Južni Dakoti ljudje boriti proti velikim rojem kobilic.

× **Usmrtilitev düsseldorfskega morilca žensk.** V četrtek 2. t. m. zjutraj so usmrtili v Kölnu nedavno na smrt obsojenega morilca žensk Petra Kürtena. Usmrtilitev je izvršil magdeburški krvnik Gröpler. Za usmrtilitev so uporabili giljotino. Kürtena so v sredo 1. t. m. pripeljali z avtomobilom iz Düsseldorfa v Köln z močnim spremstvom policijskih uradnikov, tako da je bil vsak beg nemogoč. V kölnsko jetnišnico so prispeli popoldne in so Kürtena takoj odvedli v celico, določeno za kandidate smrti. Ker se mora izvršitev smrtne kazni po zakonskih določbah sporočiti obsojencu 12 ur pred usmrtilitvijo, so Petra Kürtena obvestili okoli 6. zvečer, da je bila njegova prošnja za pomilostitev odklonjena. Kürten je še do zadnjega trenutka upal, da bo njegov zagovornik s prošnjo za pomilostitev v Berlinu uspel. Sporočilo, da je bila ta prošnja zavrnjena, ga je popolnoma strlo. Trije duhovniki so prebili vso noč pri obsojencu, ki je pisal vsem svojim bližnjim. Usmrtilitev so prisostvovali le sodno osebje, Kürtenov zagovornik, jetniški duhovnik in kot pričel šest kölnskih meščanov. Nekaj trenutkov pred usmrtilitvijo so Kürtena vprašali, ali ima kakšno željo, kar je pa zanikal. V splošni tišini so ga privezali nato na desko in nekaj trenutkov kasneje je bila usmrtilitev izvršena.

× **Zanimiv nebesni pojav.** Dne 1. t. m. zvečer so na vatikanski zvezdarni opazovali svojevrsten meteor. Prikazen je bila čudovita. Najprej se je pokazala bela luč, ki je padala proti obzorju in se hitro širila, dokler ni dosegla luninega premera. Ko je nato luč hipno ugasnila, se je pokazalo rdeče jedro, ki je potekalo enako kakor predhodna svetloba, le da je kljub širjenju ostalo manjšega premera kakor prejšnja luč. Prikazen se je potem izpremenila v majhen rdeč žleb, ki je hip nato izginil.

× **Tudi mravlje znajo peti.** Pariška «Liberté» prinaša zanimivo poročilo neimenovanega znanstvenika, ki stanuje v predmestni vili sredi velikega vrta in posluša pesmi v mravljišču, ki jih doslej ni slišal še noben človek. Odkril je znatno novo skrivnost. Ta vpogled v novi tajni svet mu je omogočil preprost, a duhovit izum. Kakor znano obvlada nova radijska tehnika tudi kratke, samo nekoliko kilometrov dolge valove. A pariški raziskovalec je zgradil radijsko postajo, ki vlovi tudi komaj 0,1 mm dolge valove. Na ta način je ugotovil, da niso mravlje nikakor neme, temveč govorijo in pojejo. Poročevalec pariškega lista, ki je začel v skrivnostni vrt, je v začetku ugledal velikansko mravljišče, kjer so vlačili tisoči drobnih delavcev sem in tja slamice, bilke in druge predmete. Izpustil je na griček malo podolgovato škatlo in povedel poročevalca v delavnico. Potegnili je vzvod radijskega prejemnika in aparat je pričel oddajati glasove na vrtu zaposlenih mravelj. Kaj je slišal dopisnik? «Od kraja sem razločil samo nejasen votel ropot, sličen oddaljenemu šumenju velikanske človeške množice. Na to se je uho navadilo na šum in sem razločil posamezne kratke klice ali povelja. Ne vem, kaj pomenijo ti glasovi, a ni dvoma, da so jih oddajale mravlje. Vila je tako oddaljena od človeškega ropota, da niso prišli v poštev nobeni pariški zvoki. Naposled je poslušal šumenje skoro neslišno, a je zadonela namesto tega glasna pesem. Pričela se je prav tiho in se v čudnih prehodih stopnjevala do navdušeno doneče koračnice. Ali smo upravičeni domnevati, da beležijo ti glasovi počitek, oziroma napeto delovanje mravelj? Kdo ve! Poslušal sem celo uro mravljinčjo pesem in odkrito povem, da nisem nikoli v življenju občudoval čarobnejše glasbe» je napisal v listu poročevalec.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Sovražniki.

A: Mnogo sovražnikov imajo zdravniki na tem svetu.

B: «In še več na onem...»

Kljub temu.

Mož: «Naša nova kuharica prav dobro kuha. Pečenka je bila izvrstna.»

Žena: «Saj sem ji jaz pomagala.»

Mož: «Vem, vem, toda kljub temu...»

Po ovinkih.

Klobasova sta že dva tedna ločena. Teodor Klobasa bo moral svoji ločeni ženi plačevati lepe vsote, ker se je proces končal zanj zelo neugodno.

Gospa Kunigunda Klobasova je sklenila živeti v zatišju z gospodično Evlalijo, svojo zvesto družabnico. O preteklosti noče ničesar več slišati. Zapovedala je Evlaliji: «Nikdar več, draga Evlalija, mi ne smete omeniti imena bivšega mojega moža!»

Gospa Kunigunda gre na izprehod. Spremlja jo Evlalija, ker je Kunigunda kratkovidna in ji mora Evlalija pomagati pri spoznavanju oseb, ki ju srečajo. Tedaj pride mimo gospod in ju pozdravi.

«Kdo je bil?» vpraša Kunigunda.

«To je bil — — —» Evlalija obmolkne.

«No, kdo je bil?» vztraja Kunigunda.

«To je bil gospod, proti kateremu ste dobili proces...» odgovori naposled Evlalija.

Varčevanje.

Sinko: «Mamica, daj mi dinar!»

Mati: «Kaj pa boš z denarjem?»

Sinko: «Očka mi je dejal, da se moram naučiti varčevanja, kar pa brez denarja ne gre...»

Da si ne pokvari pijače.

A: «Zakaj vedno zapreš oči, kadar vidiš slivovko?»

B: «Veš, kadar vidim žganje, se mi začnejo kar sline cediti. No, in jaz bi rad pil slivovko nerazredčeno.»

Pozabljenost.

Miha: «Zakaj pa imaš voz na robu?»

Mati: «Napravila mi ga je žena, da ne bi pozabil dati pisma na pošto.»

Miha: «No, ali si pismo sedaj tudi res oddal?»

Mati: «Ne, ker mi ga je žena pozabila dati s seboj...»

Pri hudiču.

Bančni uradnik se je oglašil pri svojem tajniku in mu pričel tožiti svoje križe in težave, da bi si priboril zvišanje plače. Ker pa ni našel primerne tolažbe, se je oglašil še drugič in tretjič, vendar vselej zaman. Naposled se je odločil in odšel k ravnatelju.

«Ali niste že o zadevi govorili s tajnikom?» je vprašal ravnatelj.

«Da,» je odgovoril uradnik, «pa mi je dejal, naj grem k hudiču in tako mi ni preostalo nič drugega, kakor da sem prišel k vam...»

Listnica uredništva

Božna. Do Poljšakovih mazil, ki se še preizkušujejo, ne morete priti. Povprašajte za nasvet bližnjega zdravnika, ki vam bo povedal, kar je potrebno.

Cerknica. Dopisi prav dobro došli! Kratko in jedrnat!

Kočevje. Uši na sadnem drevju se najbolje uničujejo s tobacnim izvlečkom (poldruga žlica na en liter vode, v kateri ste raztopili nekaj mila). Praksa je pokazala, da to mora pomagati. Seveda morate s to tekočino temeljito poškopiti liste spodaj, kjer se nahajajo listne, oziroma medene uši, sicer škropljenje nič ne pomaga. Škropljenje je treba čez čas zopet ponoviti, če vidite, da so še uši pod listi.

Spodnji Večernah. Gospodarska kriza je po vsem svetu. Ako čitate «Domovino» in njeno rubriko «Naši na tujem», vidite, da je drugod še slabše kakor pri nas. Da se slabo izvažajo les, goveja živina in svinje, niso krive pomanjkljive trgovinske zveze, nego preobilica vsega tega blaga na svetu. Zakonska stabilizacija dinarja bo zelo ugodno vplivala na gospodarski položaj, zlasti ker se bo s tem tudi povečalo zaupanje inozemstva v našo državo. Kar čez noč pa se razmere zaradi tega ne bodo izpremenile. Splošna gospodarska kriza, ki je celo v zlati Ameriki občutna, se ne more tako hitro končati. Omiljenje krize pa se bo morda v jeseni že čutilo.

Trbenje pri Vuzenici. To je taka zadeva, da se vam ne more kar tako svetovati. Na vsak način vprašajte za nasvet kakšnega odvetnika. Pravilno sklenjena kupčija vedno velja. Za ovrženje kupčije mora biti tehten vzrok. Pravi nasvet vam bo dal odvetnik, ki mu boste natančno razložili zadevo.

MALI OGLASI

150 do 300 dinarjev na dan

zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva. Za odgovor znamko! Kosmos, Ljubljana, poštni predal št. 307. 229

Še skoraj novo trivrstno harmoniko

proda za 800 Din Anton Juršič, Boračeva, pošta Slatina Radenci. 250

Proda se lepo in rodovitno posestvo,

ki meri 30 oralav (njive, travniki in gozd), ker ni delavcev. Zemljišče je še dobro obdelano in na njem se redi lahko sedem do osem glav živine. Poslopje je v dobrem stanju in oddaljeno 15 minut od ceste. Vse drugo pove Franc Čeperlin, Predale št. 6, Razbor, Loka pri Zidanem mostu. 258

Večji sod (4000 litrov) in 50 manjših sodev

proda Jurij Rošker, sodar, pošta Pesnica pri Mariboru. 259

Šoferska šola Gojko Pipenbacher,

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. Zahtevajte informacije! 256

Nove harmonike

izdeluje in vse glasbene instrumente popravlja Janč v Ljubljani, Bohoričeva ulica št. 9. 195

Zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro svetovnoznana trdka

H. SUTTNER
LJUBLJANA 5

Prešernova ulica št. 4.

Zadnje novosti prstanov, verižic, zapestnic, narprsnih igel (brož) itd.

Predelavanje zlatih stvari; izdelovanje tudi po želji.

Tvrdka razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

POSODE (KANTE) ZA MLEKO,

nov patent, ki drže 25 litrov in so težke 10 kg, prodaja po 170 Din Aleksander Seleš v Somboru. 256

Poštenega, nadarjenega kmečkega fanta

z ljudskošolsko izobrazbo sprejme kot praktika v poljedelstvu prileten samski gospodar. Plača po dogovoru, hrana, perilo in stanovanje v gospodarjevi hiši. Ponudbe sprejema upravnništvo tega lista pod šifro: «Priden fant». 252

Proda se lepo posestvo blizu Maribora,

ki meri 10 orolov ter sestoji iz vinograda, njiv, sado-nosnika, travnika in gozda, kar vse je dobro obdelano. Poslopje in stiskalnica sta nova. Vse podrobnosti glede prodaje kakor tudi ceno pove Feliks Drozg, Velika Zimica, pošta Sv. Barbara pri Mariboru. 260

Prostovoljno se proda posestvo,

261 na katerem je moči posejati 35 do 40 mernikov. Zraven gospodarskega poslopja, ki je v dobrem stanju, je velik sadni vrt, nekoliko minut od doma pa zarasel gozd. Na posestvu, oddaljenem deset minut od župnijske cerkve, se redi lahko pet glav živine in več prašičev. — Več pove lastnik Jožef Prime v Malih Česencah št. 13, pošta št. Vid pri Stični (Dolenjsko).

200 Okrajne zastopnike

za vse sreze sprejemamo; sposobne tudi proti fiksnim plačam. Pripravno za upokojene orožnike, učitelje itd. Pismene. ponudbe sprejema: «Union», zavarovalna družba v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7/III.

Malo posestvo v lepem kraju,

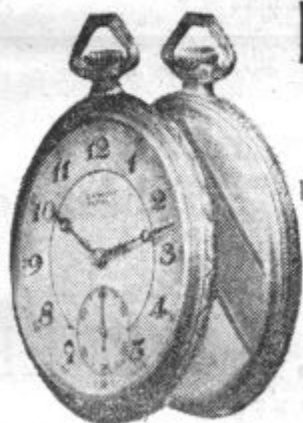
oddaljeno 20 minut od mesta Ormoža in 15 minut od železniške postaje, z zidano hišo, gospodarskim poslopjem in malo delavnico — vse v najboljšem stanju — se zaradi preselitve odda v najem ali pa proda. Posestvo se lahko ogleda pri podpisanem lastniku, ki daje na vprašanja tudi vsa pojasnila. M. Rakuša, Velika Nedelja. 262

Kovaški pomočnik

več vsem kovaškim delom, išče službo. Alojz Hostinger, kovaški pomočnik, Muta. 263

Dve mladi gospodični z dežele

želita dopisovati z boljšim gospodom. Njun naslov se zve pri upravi «Domovine». 264

Birmanska darila

kupite poceni in dobro pri

H. Suttner
Ljubljana 5
Prešernova ulica
št. 4.

Tvrda razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din, z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Najnovejše dvokolo z motorčkom 1 1/2, K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Prava metoda

da ostanete vedno mladi, lepi in sveži, je redna nega kože in las s pomočjo medicinski neoporečnih sredstev, kakršni so že čez 34 let preizkušeni Fellerjevi Elza-proizvodi:

Fellerjeva kavaška pomada za zaščito lica in kože „Elza“-krema odstranjuje s kože nadležne nedostatke ter jo ohranja stalno gladko, čisto in mlado. Vedno je zanesljiva proti gubam, izpuščajem, mozoljem, solnčnim pegam itd. Lonček 12 Din.

Fellerjeva „Elza“-pomada za rast las zaprečuje prhljaj, izpadanje las in prezgodnjo osivelost, pospešuje rast las in ohranja lase vedno volne in mehke. Lonček 12 Din. S pošto 2 lončka ene ali po 1 lonček od vsake „Elza“-pomade 40 Din, če se pošlje denar naprej, brez vseh nadaljnjih stroškov, sicer pa s povzetjem 50 Din.

Fellerjeva „Elza“-milo lepote in zdravja (lilijno mlečno milo, lilijno krema-milo, rumenjakovo, glicerino, boraksovo in katanovo milo in milo za britje (5 kosov v poštni izbiri 52 Din, če se pošlje denar naprej, sicer s povzetjem 62 Din. Način nege s Fellerjevim Elza-proizvodi je dozdej še vsakomur koristil.

Storite tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

Ze pri prvem poskusu se ne boste kesali.

Naročila izvršuje lekarnar

Eugen V. Feller. Stubica Donja, Elza-trg 360, savsk banovina

Glasbila za vse!

Violine od Din 89—
Gitare od Din 199—
Trompete od Din 480—
Harmonike od Din 85—
Kromatične in klavirske harmonike, jazz-instrumenti.

Zahtevajte veliki brezplačni

CENIK

na največje in najcenejše odpr. tvrde glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezpla en pouk v sviranju.

Navodila v ceniku.

Nervoza,

splošno opešanje, prehitra uvelost, revmatizem in druge bolezni zatirajo organizem ljudi, čijih kri je onesčiščena s strupi slabega prenavljanja (to je s sečno kislino, urati, oksolati itd.). Da se že vnaprej obvarujemo bolezni in da se je tudi osvobodimo, je treba semtertja očistiti kri zgoraj omenjenih strupov s fiziološkim izvlečkom (n. pr. «Kalefluidom» D. Kaleničenka) iz žlez mladih živali. Po končanem tečaju lečenja s «Kalefluidom» izginejo bolezni, slabosti, nesposobnost za delo, prejšnji bolnik pa zopet uživa vse lepote življenja mladih let.

Brezplačno pošiljamo novo metodo «Pomlajevanje in zdravljenje bolezni», preporočitev moči in zdravja. Pišite na naslov: Beograd, Kralja Milana 15, Biro «Kurir», Miloš Marković.

«Kalefluid» se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah.

Pet let te Zlatica že poročena.
Je ljubezniva srečna mlada žena.
Nekoč na skrbni možek to vprašuje.
Če novega perila potrebuje.

»Nikar ne!« — pravi Zlatica smehljaje —
»prihranila denarce sem terote —
in milo Zlatorog bo nočrbelo.
da bo perilo dolga leta belo...«

Oi zlata Zlatica — glas gre okrog:
nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadčrjevanje sledi.)

Zlatorog